

Savonlinnan Työväenyhdistys r.y.

20.7.1994

Hei !

Ahvensalmi - Oravin Työväenyhdistys ry on päättänyt purkautua ja lakkautua. Asiakirjat tulevat ajastaan puolue toimistoon.

Nämä kaikki ko puolueosaston jäsenet ovat päättäneet siirtyä Savonlinnan Työväenyhdistyksen jäseniksi.

Terveisin

Pirkko Juuti
Pirkko Juuti

Puolueiden kannatus vaaleissa 1991 ja 1992 sekä kannatusarvioita 1993 -

	SDP	KESK	KOK	Vas. liitto	Vihreät	RKP	SMP	SKL	LKP	Muut
Vaalit										
Kansantavaalit 1991	22,1	24,8	19,3	10,1	6,8	5,5	4,8	3,1	0,8	2,7
Kansallisvaalit 1992	27,1	19,2	19,1	11,7	6,9	5,0	2,4	3,2	1,0	4,4
Ennen Gallup Oy										
1-2/93	28,5	20,3	17,6	10,5	9,1	4,8	2,3	3,4	0,9	2,6
3-4/93	29,9	18,3	18,9	10,9	8,6	5,4	1,9	3,1	1,0	2,0
6/93	32,0	16,9	19,2	11,7	7,9	5,0	1,8	3,1	0,8	1,6
9-10/93	32,5	17,2	18,0	11,2	8,0	4,7	2,0	3,0	1,1	2,3
11-12/93	31,0	17,7	17,5	10,6	8,3	5,2	2,0	3,6	0,9	3,0
3/94	34,1	17,5	17,7	11,3	6,0	4,9	1,4	2,7	0,9	3,5
6/94	33,8	18,2	16,9	10,4	6,4	5,1	1,4	3,2	1,1	3,5
9/94	33,6	17,4	16,4	10,8	7,4	4,8	1,2	3,1	1,0	4,3
Ennen tutkimus Oy										
1/93	28,6	18,5	18,3	10,3	11,0	5,3	1,6	2,4	1,1	2,8
2/93	27,9	18,4	18,3	10,1	12,0	4,7	2,2	2,3	1,0	3,1
3/93	29,0	18,4	17,4	8,6	12,9	4,1	1,4	3,3	1,3	3,6
4/93	32,2	16,6	16,7	8,5	10,8	3,9	1,8	4,0	1,8	3,7
5/93	30,5	17,2	17,5	10,1	11,2	4,2	2,0	3,4	1,3	2,4
6/93	32,8	18,2	17,5	8,5	8,9	5,3	1,6	3,6	1,5	2,1
8/93	32,0	17,2	18,0	9,5	10,6	4,2	1,6	2,9	1,3	2,7
9/93	31,7	18,2	18,0	8,2	9,0	4,3	1,9	2,7	1,1	4,9
10/93	32,6	16,9	18,0	8,9	9,2	4,8	2,4	3,3	1,2	2,7
11/93	31,3	17,5	16,7	9,5	10,1	4,8	2,4	3,1	2,0	2,9
12/93	30,9	18,7	17,8	8,1	8,0	4,8	1,4	3,7	1,2	5,4
1/94	32,5	17,5	17,6	9,8	8,7	4,4	1,8	2,8	1,4	3,4
2/94	33,1	18,0	18,5	10,4	7,3	4,7	1,3	2,8	1,3	2,7
3/94*)	30,2	18,5	19,7	10,7	7,5	4,0	1,8	2,4	1,6	3,6
4/94	33,1	17,8	17,2	9,5	9,0	4,6	1,0	2,8	1,2	3,8
5/94	34,7	17,0	16,8	9,4	10,3	4,2	1,6	2,5	0,9	2,6
6/94	33,8	16,2	15,9	9,7	7,8	3,9	1,9	3,1	1,5	6,2
8/94 *)	33,8	15,9	15,2	9,0	8,7	3,9	1,6	3,1	1,0	7,8
9/94	34,6	15,9	16,9	10,0	7,7	4,5	1,5	3,0	1,1	4,7
10/94	32,3	17,6	17,7	10,2	7,8	4,5	1,7	2,5	1,1	4,6

*) otos 1000; muissa n. 2000

SDP

PM

SDP:n puoluehallituksen kokouksesta 3.11.1994

Poliittinen tilanne

Puoluehallitus kuuli selvityksen eduskunnassa käynnissä olevasta keskustelusta koskien Suomen EU-jäsenyyttä. Varsinainen asiakeskustelu on jäänyt täysin vastustajien masinoimien menettelytapakiistojen varjoon.

SDP vaati viime viikolla valtioneuvostolta toimia tasavallan presidentin asettaman työllisyystyöryhmän esitysten toteuttamiseksi. Puoluejohdon edustajat kävivät 27.10.1994 luovuttamassa puolueen kannan presidentti Ahtisaarelle. Puolue jatkaa edelleen konkreettisten muutosten vaatimista ensi vuoden budjettiesitykseen tavoitteena työllisyyden parantaminen.

Todettiin, että Keskustalta on valmistunut varsin kevyt talouspoliittinen linjapaperi. Pantiin merkille, ettei kukaan kysy, mistä Keskusta säästäisi.

Kuultiin lähialue työryhmän raportti ja käytiin vilkas keskustelu lähialuepolitiikasta. Työryhmä jatkaa edelleen työtään.

Päätöksiä

Todettiin Aavasaksan Sos.dem. yhdistys, Kaulirannan Sos.dem. Työväenyhdistys, Joroisten Maaveden Sos.dem. Työväenyhdistys ja Ahvensalmi-Oravin Työväenyhdistys purkautuneiksi.

Tiedoksi

Seuraava puoluehallituksen kokous pidetään 9.11.1994 klo 17.00 puoluetoimistossa. Kokous jatkuu 10.11.1994 klo 8.00.

MJJ

Liitteenä taustamuistio n:o 26/EU:n aluepolitiikka

(ph/vm/1)

EU:n ALUEPOLITIikka

Euroopan Unionin aluepolitiikasta on keskustelu paljon viime aikoina, erityisesti Suomen jäsenyysneuvottelujen yhteydessä. On ehkä syytä luoda silmäys siihen, mitä EU:n aluepolitiikka todella on. Oheiset tiedot on kerätty ennen neuvottelutulosta eri asiakirjoista ja matkaraporteista ja sittemmin modernisoitu Suomen neuvottelutuloksen valmistuttua. Viimemainitussa työssä erityisen suuren avun on antanut Jari Luoto.

EU:n ALUEPOLITIikka

Ennen vuotta 1988 EY:llä ei ollut yhteistä aluepolitiikkaa, vaan tuettiin eri tavoin kansallista aluepolitiikkaa. Yhteisen aluepolitiikan kehittäminen katsottiin välttämättömäksi yhteisten sisämarkkinoiden perustamisen johdosta, mikä merkitsi ihmisten, pääomien, tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkumista EY:n sisällä ja tullimuureja ulospäin. Ilman voimakasta aluepolitiikkaa katsottiin, että taloudelliselta kehittyneisyydeltään heikommät alueet jäävät yhteismarkkinoiden toteuduttua entistä enemmän "jalkoihin". Rooman sopimuksen tarkistuksena hyväksytyssä ns Yhtenäisasiakirjassa vuodelta 1985 tavoitteeksi asetettiin alueellisen koheesion edistäminen eli kehityserojen tasaaminen auttamalla taloudellisesti alikehittyneitä alueita. Lisääntyneistä toimista huolimatta on 12 EU-maan välillä asukkaiden ostovoimalla mitattuna yhä suuria, yli kaksinkertaisia eroja ja työttömyyden osalta jopa yli kuusinkertaisia eroja.

NUTS - aluejaot

Nuts (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) on EU:n tilastollinen alueluokitus, jota luokitusta käytetään myös aluepolitiikan apuvälineenä määriteltäessä alueita, joihin tuki kohdistuu. Se perustuu hallinnollisiin aluejakoihin ja on hierarkkinen kolmetasoinen järjestelmä, jossa:

- NUTS I on karkein taso
EU:ssa 71 aluetta
esim. Tanska on yhtenä alueena, Saksa 16 alueena (länder)
- NUTS II on välitaso
EU:ssa 183 aluetta
esim. Tanska on yhtenä, Saksa 40 alueena (regierungsbezirke)
- NUTS III on tarkin taso.
EU:ssa 1044 aluetta
esim. Tanskassa on 15 aluetta (amter), Saksassa 534 aluetta (kreise)

NUTS-väkiluvut (1000 henkeä)

	NUTS I	NUTS II	NUTS III
EU:			
keskiarvo	4860	1886	331
minimi	253	115	18
maksimi	17384	10660	6770
NUTS I	NUTS II	NUTS III	
Suomi:			
ka.- (koko maa:	5000	(maak:t: 263	61
- (5 väestöpohj.			
suuraluetta:	1000		
minimi	709	24	2,4
maksimi	1430	1248	1061

NUTS-pinta-alat (1000 km²)

EU:			
keskiarvo	34,6	13,4	2,4
minimi	0,2	0,03	0,01
maksimi	215,0	94,2	91,0
Suomi:			
ka.	(koko maa: 338,1)	17,8	4,0
minimi		1,6	0,5
maksimi		98,9	27,0

Suomi ja Ahvenanmaa ovat kumpikin NUTS I-alueita, NUTS II-alueet muodostaa kuusi maakunnista muodostettua alueellista kokonaisuutta, ja NUTS III muodostuu vielä talousalueista (86 kpl) mutta tulevaisuudessa maakunnista (19). EU:n oman aluepolitiikan kannalta keskeiset aluejaot ovat NUTS I ja II ja kansallisen aluepolitiikan kannalta NUTS III.

NUTS:n merkitys Suomelle oli ennen Euroopan talousalueen perustamista symbolinen, ETA-kaudella NUTS III on kansallisen aluepolitiikan valvonnan väline ja EU-jäsenenä se on yleinen aluetilastoluokitus sekä niin kansallisen kuin myös EU:n yhteisen aluepolitiikan väline.

LOC-luokitus

Tulevaisuudessa NUTS-luokitusta tarkennetaan LOC-luokitukseksi (Local zone). LOC 2-taso on Suomessa lähinnä kylä, pieni kunta tai kunnanosa. LOC 1-taso on työssäkäyntialue, jotka sitten muodostavat NUTS III:n mukaiset talousalueet.

Rakennerahastot (Structural Funds)

EU:lla on käytössään vuosina 1989-93 kaksinkertaistettu rahoitus eli yhteensä n. 60 mrd ECUa (380 mrd markkaa) toimiin, joilla on aluepoliittisia tavoitteita. Näistä varoista 95 % jaetaan rakennerahastojen - **aluekehitysrahaston (European Regional Development Fund,ERDF)**, **sosiaalirahaston (European Social Fund,ESF)** ja **maatalousrahaston (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund, EAGGF)** sekä rakennepolitiikkaa koordinoivan järjestelmän kautta. Uutena osatavoitteena vuosien 1994-1999 ohjelmaan sisältyy kalastuksesta riippuvaisten alueiden kehittäminen. Sitä varten perustettiin uusi järjestelmä **Financial Instrument for Fisheries Guidance, FIFG**).

Rakenne- ja aluepolitiikan kohteet, joihin saadaan EU:n ylikansallista aluetukea rakennerahastoista ovat seuraavat:

Kohdealue

1. Heikoimmin kehittyneet alueet

NUTS II tasolla (lääni- tai maakuntataso) BKT/as on ollut kolme vuotta 75 % EU:n keskiarvoa alhaisempi. Neuvottelutuloksen mukaan Suomi ei saanut yhtään aluetta 1-tuen piiriin.

2. Taantuvat teollisuusalueet

Nuts III:n piiriin kuuluvalla työssäkäyntialueella työttömyysaste on ollut kolme vuotta EU:n keskiarvoa korkeampi, teollisuuden pitkäaikainen työvoimaosuus on EU:n keskiarvoa suurempi ja teollisuustyöpaikat ovat jatkuvasti vähentyneet. Eräät Suomen taantuvat teollisuusalueet pääsivät tämän ohjelman tukien piiriin. Suurin poisjäänyt alue oli Tampere.

3. Pitkäaikaistyöttömyyden lieventäminen ja nuorten työelämään integroitumisen edistäminen

4. Rakennemuutoksen helpottaminen

Rakennerahastojen uudistuksen myötä käyttöön otettava uusi tukimuoto, jolla helpotetaan kriisiytyvien teollisuusalojen ammatillista ja uudelleen koulutusta ja työvoiman hakeutumista uusiin työpaikkoihin.

5 a. Maatalouden rakenteellinen uudistaminen

Suomi on oikeutettu moniin näihin horisontaalisiin maatalouden rakennetta ja maaseutukehityksen edistämistä koskeviin tukimuotoihin (investointi-, kone- ja laiteavustukset, lainat, jalostus- ja markkinointiavustukset).

5b. Maaseudun kehittäminen

Ko. NUTS III-alueet ovat oikeutettuja tähän maaseutualueiden tukeen: alhainen BKT, maataloustuotannon korkea %-osuus, alhainen asukasti-

heys, perifeerisyys, maatalouden sensitiivisyys. **Merkittävä osa Suomen maaseutua saattaa päästä ko. kohdealueen piiriin.**

6. Harvaanasutut alueet

Nämä tukimuodot luotiin pohjoismaiden ja EU:n välisissä jäsenyysneuvotteluissa kompensationsille, ettei heikommin kehittyneiden alueiden ykköstukea haluttu ulottaa uusien jäsenmaiden esittämille varsin laajoille alueille. **Varsin suuri osa maamme maaseutua on tämän tuen piirissä.**

Kohdealueiden saama rahoitus

Esimerkkinä tuen jakautumisesta edellisellä budjettikaudella vuosina 1989-1993:

Kohdealue	mrd ECU/5 v. 1989-93
1	38
2	7
3	7
4	3
5a	3
5b	<u>3</u>
	n. 60 (eli n. 380 mrd mk.)

Kohdealueet 1, 2 ja 5b eivät ole horisontaalisia, vaan kohdentuvat alueellisesti.

Rakennerahastoja koskevan uudistuksen periaatteet

- 1) Resurssit **keskitetään** alikehittyneille 1-kohdealueen alueille. Näillä alueilla asuu 20 % koko EU:n väestöstä (lukuun ei sisälly Saksan itäiset osat) ja sinne kohdennetaan 65 % rakennerahastojen tuesta.
- 2) **Läheisyysperiaatteen** (subsidiariteetti) mukaisesti projektien suunnittelu ja toteuttaminen tapahtuu kansallisista ja alueellisista lähtökohdista. Tuen saaminen edellyttää konkraattista projektia, joka on osa alueellista **kehittämisohjelmaa**.
- 3) **Kummppanuusperiaate** (partnership), tarkoittaa läheistä yhteistyötä komission ja ko. jäsenvaltion kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason välillä. taa valmistelun, rahoituksen, seurannan ja arvioinnin.
- 4) **Lisärahoitusperiaatteen** mukaisesti tarkoituksena ei ole korvata kansallista aluepolitiikkaa vaan antaa lisätukea kansallisille toimille. Kansallisenkin tuen tulee jakautua paikalliseen panostukseen ja valtiolta saatavaan tukeen.

Vuonna 1994 lisätään "alueellista koheesiota", mikä merkitsee 2/3:n lisäystä kohdealueen 1 menoihin ja 50 %:n lisäystä kohdealueiden 2 ja 5b menoihin.

Rakennerahastotuen hakeminen

- 1) Jäsenvaltio esittää Euroopan komissiolle sellaisen alueen kehittämisohjelman, joka katsotaan sisältyvän kohdealueeseen 1, 2, 5b tai 6.
- 2) Komissio yhteistyössä jäsenvaltion kanssa päättää yhteisön tukiraameista/-ohjelmasta (Community support framework, CSF) koskien ko, aluetta ja kohdealuetta. Ohjelman raamiin sisältyvät toiminnan prioriteetti, käytettävän avun muodot ja suuntaa antava rahoitussuunnitelma. Mainittu CSF voi kattaa viiden vuoden periodin kohdealueiden 1 ja 5b osalta ja kolme vuotta kohdealueen 2 osalta.
- 3) Komissio päättää tuen muodoista CSF:lle, mihin jäsenvaltio on esittänyt rahoitusta.
- 4) Seurantakomiteat ja viranomaiset seuraavat toimenpiteitä.

Suomen saama osuus rakennerahoituksesta

Suomen osuus rakennerahastojen tarjoamasta rahoituksesta viisivuotiskaudella 1995-1999 on yhteensä 1.704 miljoonaa ecua eli n. 10,7 mrd mk. Valtioneuvoston tekemän periaatepäätöksen mukaan tuki jakautuu eri alueiden ja ohjelmien kesken seuraavasti:

6- alueet	511 milj.ECUa/5v eli 640 mmk/v.
2- ja 5b-alueet yhdessä	370 milj.ECUa/5v eli 460 mmk/v.
3- ja 4-ohjelmat yhdessä	385 milj.ECUa/5v eli 490 mmk/v.
5a-alueet	438 milj.ECUa/5 v eli 550 mmk/v.

Aluekehitysrahaston (ERDF) toiminta

ERDF:n kohdealueiden 1, 2 ja 5b tuki on sisällöltään seuraava:

- 1) monivuotisten kehittämisohjelmien osarahoitus
- 2) infrastruktuuri- tai tuotannollisten investointiprojektien osarahoitus

- 3) avustukset, joita hallinnoi komission hyväksymä, jäsenvaltion nimeämä elin, joka jakaa tuen yksittäisten avustusten muodossa lopullisille avunsaajille
- 4) kansallisen avustusohjelman osarahoitus
- 5) alueellisen toiminnan valmistelua, seuranta ja arviointia koskeva tuki
- 6) toimet, jotka suoritetaan unionin aloitteen pohjalta

Lisäksi ERDF voi rahoittaa:

- 1) Komission alullepanemia tutkimuksia, jotka koskevat kansallisten viranomaisten suunnittelemien toimenpiteiden maankäytöllisiä vaikutuksia keskeiseen infrastruktuuriin sekä raja-alueiden erityisongelmia ja unionin alueen käyttöä.
- 2) Pilottiprojekteja edistämään infrastruktuurin kehittämistä, teollisuuden ja kaupan ym. investointeja erityisesti raja-alueilla tarkoituksena edistää kauppaa ja yhteistoimintaa alueiden välillä.
- 3) Pilottiprojekteja tukemaan kokemusten vaihtoa ja yhteistyötä alueiden välillä sekä innovatiivisissa kysymyksissä.

ERDF:n varojen jakautuminen

Todetut kohdealueet 1-5 saavat nykyisin n. 90 % varoista. Kaksi muuta ohjelma-aluetta: Yhteisön aloitteet (Community initiatives ja pilottiprojektit (Experimental measures) saavat loput, edellinen 9 % (5 mrd ECUa/5 v) ja jälkimmäinen kokeilutoimiin 1 % varoista.

Aloiteohjelmia on kaikkiaan 13, liittyen alueiden väliseen rajat ylittävään yhteistyöhön, kaupunki- ja äärialueisiin, laivanrakennukseen, kaivostoimintaan jne. Kokeilutoiminta on liittynyt aluesuunnitteluun, raja-alueiden yhteistyöhön, alueiden/kaupunkien välisiin verkostoihin sekä kaupunkialueiden esimerkkiprojekteihin.

Eurooppa 2000

Eurooppa 2000 -julkaisu, joka valmistui vuonna 1991, on Yhteisön ensimmäinen alueellisesti orientoitunut raportti. Se ei ole suunnitelma, vaan selvitys siitä, mitä unionin alueella on alueellisesti tapahtumassa.

Raportin suositusten mukaisesti aluesuunnittelutoimintaa jatketaan. Yhteisöön on perustettu **Alueellisen kehityksen komitea** (The Committee on Spatial Development). Se koostuu jäsenmaiden keskeisistä kaavoitusvirkamiehistä. Komitean tehtävänä on mm. perehtyä yhteisötason alueellisiin kehittämiskysymyksiin ja muodostaa yleiskuva (perspective) unionin alueen sellaisesta tulevasta kehityksestä, jossa alueen kaikki resurssit voidaan parhaiten hyödyntää.

Näissä merkeissä tullaan kehittämään yhteistoimintaverkosto jäsenmaissa toimivien pätevien aluesuunnittelua selvittävien tutkimuslaitosten kanssa, perustetaan jäsenmaiden suunnittelujärjestelmiä kuvaava rekisteri ja alueellinen tietojärjestelmä (käyttäen Arc/Info arkkitehtuuria, jota myös liitoille on takavuosina suositeltu). Alueellisen kehityksen komitea osallistuu unionin eri ohjelmien toteutukseen, aluesuunnittelun näkökulman esilletuomiseen Euroopan laajuisten verkostojen ja ympäristökysymysten käsittelyssä ja integroivat aluesuunnittelun äke-mykset rakennerahastojen uudistuksiin.

Eurooppa 2000 -projektin jatkoksi on tekeillä seitsemän erillisselvitystä unionin alueista sekä kolme unionin ulkopuolisia alueita koskevaa selvitystä, joista yksi koskee pohjoismaita.

Neuvoa-antava alueiden paikallishallinnon neuvosto (Consultative Council of Regional and Local Authorities)

Unionin piirissä toimii tällä hetkellä yllämainittu 42-jäseninen neuvosto. Sitä kuullaan ja se voi esittää käsityksiä alueita ja kuntia koskevista valmistelussa olevista asioista. Neuvosto jakautuu valmisteluvaiheessa alueita ja kuntia koskeviin jaostoihin. Ratkaisut tehdään yleisistunnossa. Mielenkiintoista on todeta, että AER:n edustajat osallistuvat aluejaoston ja CEMR:n edustajat kuntajaoston asioiden valmisteluun. Alueiden komitea tulee korvaamaan tämän neuvoston.

Alueiden komitea

Maastrichtin sopimuksessa ovat säännökset Alueiden komiteasta (The Committee of the Regions), johon tulee 189 jäsentä. Jäsenmailla on kiintiöt samassa suhteessa kuin EU-parlamenttiin. Tämän komitean työ on vasta liikkeellelähdössä ja uusia työmuotoja vasta valmistellaan. Komiteassa näyttävät tulevan sekä alueet että paikallishallinto edustetuiksi. Useimmissa maissa pyritään siihen, että jäseniksi valitaan vain vaaleilla valittuja edustajia. Näin siksi, että komitea on luonteeltaan poliittinen ja se ottaa kantaa lähinnä periaatteellisiin kysymyksiin.

Suomi tulee saamaan alueiden komiteaan yhdeksän jäsentä ja varajäsentä. Näistä kolme varsinaista ja kolme varajäsentä valitaan SDP:n esittämistä henkilöistä. Suomen ehdokkaat alueiden komiteaan nimetään marras-joulukuussa 1994. Toimikausi alkaa 1.1.1995.

01.11.1994/EJ

SDP:n jäsenmäärä 30.09.1994

TIEDOKSI

255,

PIIRI	JMÄÄRÄ	M:VTA	M:NEET	§	VAIKKAJ	MVAIKKAJ	ÄÄNIO	§	RÄSTYT	ML/B	ML/C
HKI	5207	3896	2334	59,9%	1085	226	3645	70,0%	1562	156	121
UUMA	8790	5840	3508	60,1%	1895	1055	6458	73,5%	2332	334	90
V-S	5969	4263	2587	60,7%	1218	488	4293	71,9%	1676	277	27
SATAK	5592	3436	2305	67,1%	1384	772	4461	79,8%	1131	316	35
E-H	5213	3348	2188	65,4%	1360	505	4053	77,7%	1160	340	51
PIRKANM	7386	5042	3074	61,0%	1776	570	5420	73,4%	1968	366	56
KVM	7714	4374	2791	63,8%	2404	936	6131	79,5%	1583	325	27
MLI	3642	2268	1231	54,1%	867	507	2605	71,5%	1037	157	16
KUOPIO	2416	1638	808	49,3%	536	242	1586	65,6%	830	85	9
P-K	4301	2249	1271	56,5%	873	1179	3323	77,3%	978	231	28
K-S	5058	3192	1726	54,1%	1302	564	3592	71,9%	1466	308	15
VASA	3517	2321	1401	60,4%	754	442	2597	73,8%	920	371	9
OULU	3321	2129	941	44,2%	686	506	2133	64,2%	1188	103	12
LAPPI	2439	1681	740	44,0%	505	253	1498	61,4%	941	121	7
RTL	2749	1681	895	53,2%	679	389	1963	71,4%	786	83	30
MIEHILÄ	45058	29587	17217	58,2%	11035	4426	32688	72,5%	12370	1518	443
NAISIA	28258	17771	10583	59,6%	6289	4198	21070	74,6%	7188	2055	90
YHTEENSÄ	73316	47358	27800	58,7%	17324	8634	53758	73,3%	19558	3573	533
30.09.93	75243	49126	28469	58,0%	17108	9009	54586	72,5%	20657	3543	549
31.03.94	74174	48070	26891	55,9%	17384	8720	52995	71,4%	21179	3420	517
30.09.94	73316	47358	27800	58,7%	17324	8634	53758	73,3%	19558	3573	533

**SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE -
FINLANDS SOCIALDEMOKRATISKA PARTI r.p.**

**Puoluehallituksen kokous
9.11.1994 klo 17.00**

ESITYSLISTA

- 1 Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuus
- 2 Puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntäminen
- 3 Esityslistan hyväksyminen
- 4 Pöytäkirjan tarkistajien valinta
- 5 Seuraava puoluehallituksen kokous 10.11. klo 9.00
- 5a Poliittinen tilanne
- 6 Vaalikauden tavoiteohjelma
- 7 Tiedoksi
- 8 Muut esille tulevat asiat
- 9 Kokouksen päättäminen

Ei julkisuuteen

PM

SDP:n puoluehallituksen kokouksesta 9.-10.11.1994

Poliittinen tilanne

Puoluehallitus keskusteli vaalikauden tavoiteohjelmasta. Ohjelmaa valmistellaan puoluevaltuuston kokoukseen 23.-24.11.1994. Asiasta päätettiin järjestää ylimääräinen puoluehallituksen kokous 17.11.1994.

Puolueen elinkeinopoliittinen työryhmä esitteli esityksensä elinkeinopoliittiseksi aloitteeksi. Asiasta keskusteltiin laajasti ja asia lykättiin seuraavaan kokoukseen.

Päätöksiä

Puoluehallitus käsitteli Euroopan unionin alueiden komitean valintaa. Puoluehallitus nimesi jatkoneuvottelujen pohjaksi SDP:n ehdokkaat alueiden komitean jäseneksi.

Tiedoksi

Seuraava puoluehallituksen kokous pidetään **17.11.1994 klo 9.00 puoluetöimistössä.**

Litteenä:

Taustamuistio 28, Elinkeinopolitiikan haasteet.

-MJJ

(VM/1)

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue -
Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.
Puoluevaltuusto 24.11.1994

258

Luonnos 9.11.1994

Uuden vastuun aika

onneksi on
sosialidemokraatit

Sisältö

Perintö

"sillä jokainen puu tunnetaan hedelmästä"	1
---	---

Ihmisille työtä

Kasvun avulla työllisyys nousee ja valtion talous kuntoon	5
Työttömyys alle puoleen nykyisestä	6
Velkaantuminen hallintaan	6
Työnteon verotusta alennettava	7

Ihmisarvo ja yhteisvastuu

Aktiivinen yhteiskunta	9
Yhteiset palvelut	9
Yhdenvertaiset mahdollisuudet	11
Koulutus ja kulttuuri	11
Alueellisen kehityksen tukeminen	12
Työelämän kehittäminen	13
Sukupuolten tasa-arvo	13

Elämisen turva

Kansalaisturva	14
Asuminen ja ympäristö	15
Henkilökohtainen turvallisuus	16
Maan ulkoisen aseman turvaaminen	16

Työtä, tasa-arvoa ja turvallisuutta Euroopan unionissa

Hyvän työllisyyden Eurooppa	18
Tehokas, avoin ja demokraattinen Eurooppa	19

On uuden vastuun aika	19
-----------------------------	----

Perintö

"sillä jokainen puu tunnetaan hedelmästään"

(Luuk. 6:44)

Viimeksi kuluneet vuodet ovat olleet syvän taantuman aikaa. Siihen ovat vaikuttaneet Suomesta riippumattomat syyt kuten Venäjän kaupan äkillinen romahtaminen, eri maissa voimistuneet tarpeet supistaa julkista velkaantumista ja siitä aiheutunut kysynnän lasku sekä korkea kansainvälinenkin korkotaso. Itäviennin tyrehtymistä seurasi myös länsiviennin lamaantuminen. Vastaavasti talouden nousun alkaminen Suomen viennin kannalta tärkeissä maissa näkyy vientiteollisuuden kasvuna. Viennin kilpailukykyä on vahvistanut markan ulkoisen arvon tuntuva alentuminen, tuottavuuden voimakas kasvu ja nollalinjan palkkaratkaisut. Nämä kehityskulut ovat toteutuneet pääosin ilman Suomen hallituksen aktiivista aloitteellisuutta.

Mutta jokaisessa maassa hallitus kuitenkin vastaa siitä miten oman maan asioita hoidetaan. Eduskuntavaalit ovat hallitukselle luottamusäänestyskuluneesta kaudesta. Samalla ne ovat kannanotto uuden kauden tavoitteisiin.

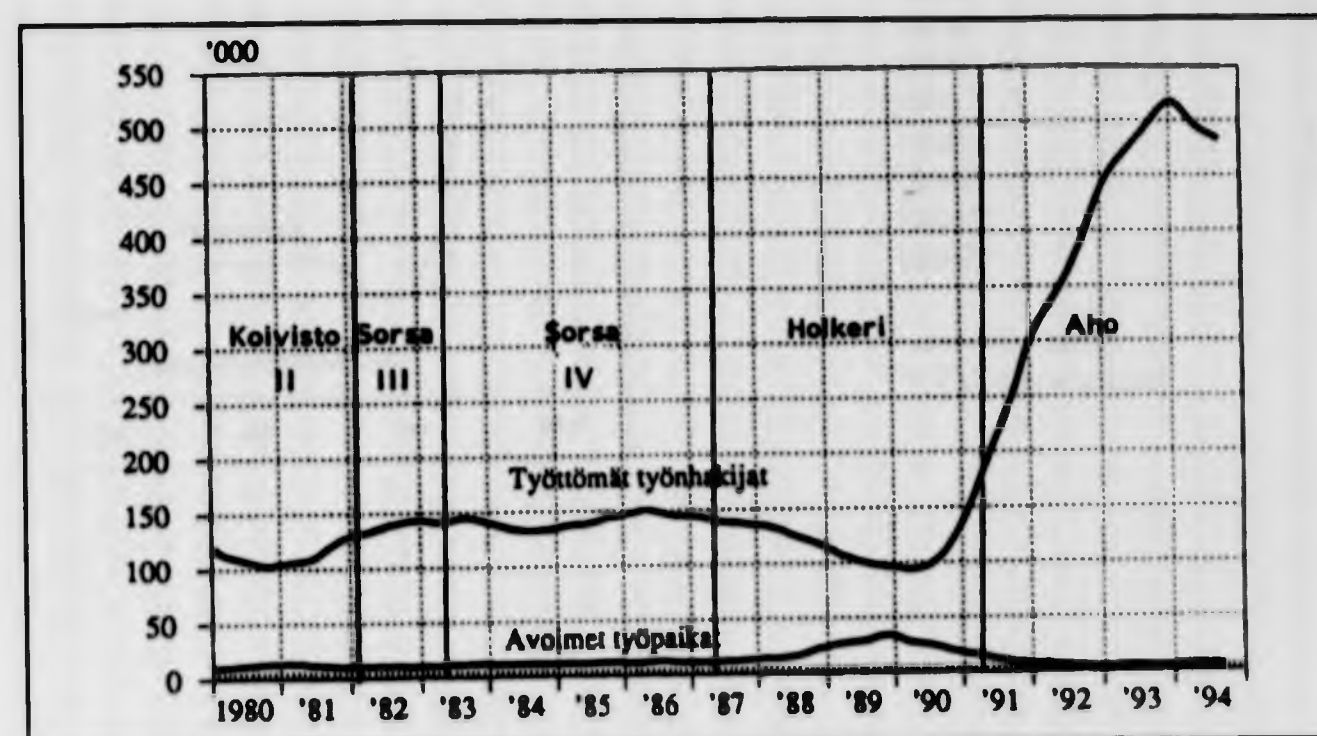
Luottamus ja vastuu ovat perusta yhteisten asioiden hoitamiselle. Äänestäjälle on tärkeätä tietää, minkälaiset arvot ja ihanteet ohjaavat päätöksentekijöiden ratkaisuja. Vaikeatkin päätökset ovat ymmärrettävissä, jos voi olla vakuuttunut, että niihin on päädytty on avoimesti vaihtoehtoja etsien, reilusti keskustellen ja oikeudenmukaisuutta arvostaen. Päätöksenteon tulee nojautua hyväksyttäviin ja julkilausuttuihin arvoihin, tavoitteisiin ja eettiseen vakaumukseen. Kun ihminen voi luottaa päätöksenteon oikeamielisyyteen, hän on valmis kantamaan osansa vastuusta.

Päätöksenteon arvo- ja asenneperustan eroja on havainnollistanut se, miten eri tahot ovat suhtautuneet talouslaman mukanaan tuomien inhimillisten järkytysten ja yhteiskunnallisten vaurioiden hoitamiseen. Yhteisvastuun ja sovittelun, ihmisarvon ja elämän turvallisuuden ihanteita on työnnetty taka-alalle. Erityisesti tämän ovat kokeneet sadat tuhannet vii-

me vuosina työttömiksi jääneet ihmiset, kun hallitus on vähätellyt vastuutaan. Tätä tarkoitusta varten on kehitelty myös Suomessa yhteiskuntapolitiikan perustaksi uutta työnjako-oppia. Sanonnan "Jokainen on oman onnensa seppä." tarkoitus on väännetty kylmäksi selviytymispeliksi, jossa väitetään avun tarvitsijan aina olevan viimekädessä itse syypää hätäänsä. Lähimmäisenrakkaus ja yhteisvastuu haluttaisiin korvata yhteiskunnallisessa ajattelussa omahyväisellä armeliaisuudella, jota hyväosainen harjoittaa harrastuksen vuoksi.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat työnvälityksessä

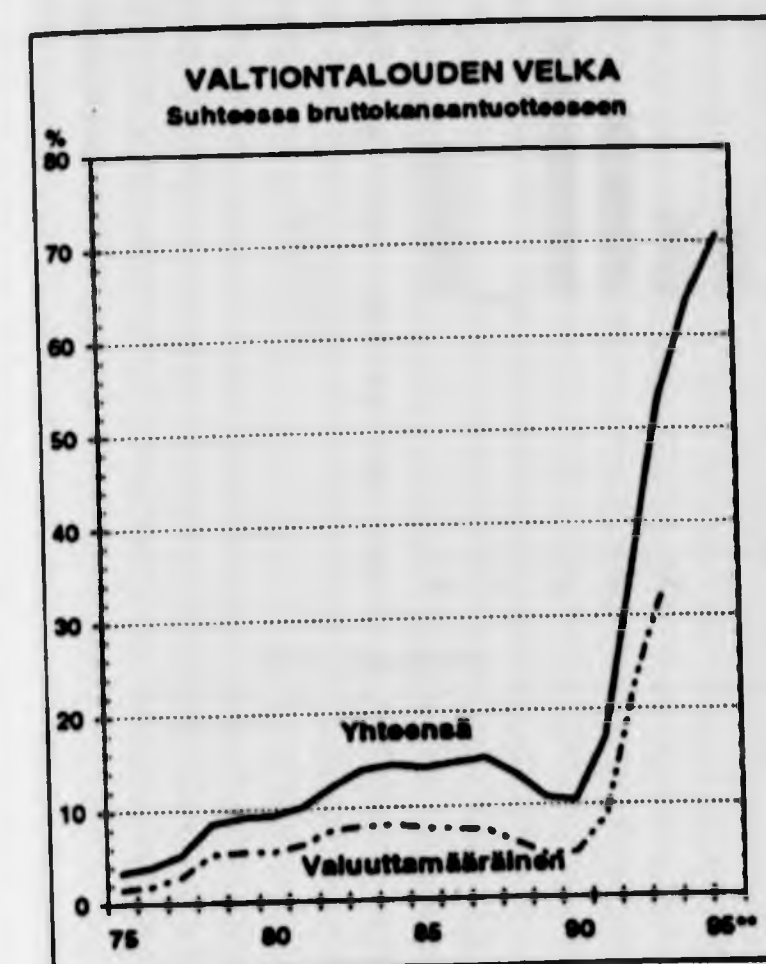
(Lähde: Työvoimaministeriö, työnvälitystilasto)

Työllisyys on alkanut parantua loppuvuodesta 1994. Mutta vaatii suurta taitoa ja malttia vakaannuttaa talouden kasvukehitys niin, että edes vuosituhannen loppuun mennessä työttömien määrä saataisiin painetuksi sille tasolle, missä se oli Ahon hallituksen aloittaessa vuonna 1991. Nyt on jo yli vuoden työttömänä olleita lähes yhtä paljon kuin työttömiä oli kaikkiaan hallituksen syntymäpäivänä.

Valtiontalouden velka suhteessa bruttokansantuotteeseen

(Lähde: Taloudellinen katsaus 1994, VVM:n kansantalousosasto)

Valtion bruttovelka mrd. mk

(Lähde: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö)

Vuosi	Valtion bruttovelka mrd.mk
1980	17,8
1981	21,9
1982	30,0
1983	37,8
1984	43,9
1985	46,4
1986	51,5
1987	58,4
1988	58,1
1989	52,9
1990	54,0
1991	83,9
1992	165,6
1993*	255,8
1994**	325
1995**	386

* ennakkotieto

** VVM:n ennuste

Vireille pannut konkurssit

(Lähde: Tilastokeskus)

Vuosi	lkm
1990	3 588
1991	6 254
1992	7 355
1993	6 765
1994, tammi-kesäkuu	2 902

Sosialidemokraattien esitykset työllisyyttä parantavista elvytystoimista laman syvimpinä vuosina 1992 ja 1993 torjuttiin "velka-elvytyksenä" vaikka samassa yhteydessä esitettiin tarve säästötoimiin talouden kääntymistä kasvuun. Hallitus on kuitenkin joutunut ottamaan uutta velkaa lähes hallitsematonta vauhtia, kun se ajautui rahoittamaan kasvaneen työttömyyden hoitoa aloitekyvyttömällä tavalla. Laman syveneminen lisäsi edelleen konkurssreja ja vaikeutti pankkien kriisiä, jonka hoitamiseen hallituksen oli pakko käyttää entistä enemmän velkarahaa.

Kansalaiset ovat joutuneet kokemaan laman ja kuluneen kauden politiikan seuraukset kouriintuntuvimmin kotitalouksien tulojen vähentymisenä vuonna 1992 keskimäärin 2,9 %, seuraavana vuonna peräti 4,8 % ja vuonna 1994 edelleen n. 1 %. Yhteensä kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ovat Ahon hallituksen aikana alentuneet lähes 10 prosenttia.

Ihmislle työtä

Talouspolitiikan tärkein arviointiperuste on työllisyyden kehitys. Pitkittyvä joukkotyöttömyys murentaa hyvinvoinnin ja sosiaalisen tasa-arvon, kasvattaa vastakohtaisuuksia ja katkeroitumista. Sosialidemokraattien kannattama työllistävä talouspolitiikka nojaa laajapohjaiseen korkeatasoiseen osaamiseen. Se tähtää teollisen perustan monipuolistumiseen ja tasa-arvoiseen tietoyhteiskuntaan. Se on vastavoima sellaisille talouden malleille, jotka edellyttävät tuloerojen jyrkkää kasvattamista ja laajamittaista nälkápalkkatyöllistymistä, kun yhteinen sosiaalinen suoja puretaan.

Kasvun avulla työllisyys nousuun ja valtion talous kuntoon

Uuden vaalikauden alku on vaikea huolimatta siitä, että tuotanto on alkanut kasvaa, vaihtotase muuttunut ylijäämäiseksi ja työttömyyden nousu pysähtynyt. Joukkotyöttömyyden lisäksi (Suomessa on läntisen Euroopan toiseksi korkein työttömyysaste) ongelmina on valtiontalouden jatkuva alijäämä ja siitä johtuva valtion velkaantumisen kasvu.

Vaalikauden tärkeimmät tavoitteet talouspolitiikalle ovat

- työttömyyden alentaminen alle puoleen nykyisestä,
- hyvinvointiyhteiskunnan taloudellisen perustan turvaaminen.

Tavoitteiden saavuttaminen kestäväällä tavalla edellyttää, että

- valtion talouden alijäämä saadaan vähenemään tuntuvasti,
- valtion velan osuus bruttokansantuotteesta saadaan kääntymään laskuun.

Tämä kehitys voi toteutua vain vuosikymmenen loppuun ulottuvan vakaan ja vahvan talouden kasvun turvin. Kasvukaan ei yksin poista työttömyyttä. Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden alentamiseksi tarvitaan erillistoimia vuosikymmenen loppuun asti. Tämän lisäksi työllistymistä on kannustettava sosiaali- ja veropolitiikalla sekä työmarkkinasopimuksin.

Kasvun oloissa on tuettava pitkäjänteistä elinkeinorakenteen uudistamista ja monipuolistumista. Euroopan unionin jäsenyys on alusta pitäen ja aktiivisesti käytettävä hyväksi tuotantorakenteen kehittämisessä ja maamme luontaisten vahvuuksien vahvistamiseksi. Kansallisella talous- ja yhteiskuntapolitiikalla on huolehdittava, että tuotantotoiminnan perusedellytykset ja kilpailuolosuhteet ovat mahdollisimman hyvät. Teknisen ja tiedollisen osaamisen on oltava korkeaa tasoa. Erityisen tärkeää on palauttaa työmarkkinoiden luottamus sopimisen ja sovittelun hyödyllisyyteen. Vastakohtaisuuksien etsiminen on käännettävä yhteistyön rakentamiseksi.

Työttömyys alle puoleen nykyisestä

Tavoitteena on 300 000 uuden työpaikan luominen ja työttömyyden alentaminen lähelle 200 000 vuosikymmenen loppuun mennessä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää vähintään viiden prosentin vuosittaista talouskasvua sekä tehokkaita työvoimapolitiittisia toimia. Talouskasvun käynnistyminen auttaa hyvän koulutuksen ja työmarkkinakelpoisuuden omaavien työnhakijoiden työllistymistä. Suurin ongelma on pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys. Työvoimapolitiittisia toimia on tehostettava noususuhdanteesta huolimatta, jotta pitkäaikaistyöttömyys ei jäisi pysyväksi ongelmaksi. Tukityöllistämisestä voimavaroja on siirrettävä työllistymistä edistävään koulutukseen. Kenenkään työttömyys ei saisi venyä yli kahden vuoden mittaiseksi. Nuorten työttömyysjaksot tulisi rajata korkeintaan yhteen vuoteen.

Työllistymisen kasvu edellyttää vireää yritteliäisyyttä kaikissa työyhteisöissä ja uuden yrittäjätoiminnan erittäin vahvaa ja monipuolista liikkeellelähtöä. Toivo hyvinvoinnin kohoamisesta yritteliäisyyden nojalla ja luottamus yhteiskunnan eteenpäinmenoon ovat tärkeitä kannustimia.

Suurin uhka työllisyyttä vahvistavalle kasvulle on korkea reaalikorko. Elleivät korot alene oleellisesti nykyisestä, vaarana on juuri alkaneen suhdannenousun katkeaminen ennenkuin työttömyys on sanottavasti vähentynyt. Korkojen alenemiseen voidaan vaikuttaa johdonmukaisella ja uskottavalla talouspolitiikalla, minkä seurauksena valtion velkaantuminen pysähtyy ja säilytetään vakaa rahan arvo.

Velkaantuminen hallintaan

Valtiontalouden tehokkain tasapainottaja on nopea talouskasvu. Se lisää verotuloja ja vähentää työttömyydestä aiheutuvia menoja. Valtion meno-

jen ja tulojen välinen ero on nyt kuitenkin niin suuri, että tasapainoa ei voida saavuttaa ilman kulujen karsimista.

Uusilla palkkaverojen korotuksilla valtion taloutta ei voida tasapainottaa. Suomen veroaste on pohjoismaista keskitasoa ja korkeampi kuin Euroopan unionin jäsenmaissa keskimäärin. Pääoma- ja yhteisöveroissa sekä ympäristö- ja energiaverossa on kiristämisen mahdollisuuksia, mutta niiden tuotolla ei saada valtion taloutta kuntoon.

Täsmällinen yhteenveto menojen vähennystarpeista on tehtävissä vasta, kun valtiovarainministeriö laatii tarkistetut arviot nykyisten menoperusteiden aiheuttamasta valtion menojen kasvupaineesta sekä tiedossa oleviin veromuutoksiin ja kasvuarvioihin perustuvasta tulokehityksestä. Nämä tiedot on saatava julkiseen keskusteluun ennen eduskuntavaaleja. Nyt (marraskuu 1994) voidaan ennakoida säästötarpeen olevan noin 10 - 20 miljardin markan suuruinen.

Sosialidemokraatit sitoutuvat välttämättömien säästöjen toteuttamiseen alkaneen nousukauden aikana. Säästöjä tehtäessä on otettava huomioon toimenpiteiden työllisyysvaikutukset sekä sosiaaliset oikeudenmukaisuusnäkökohdat. Ensisijaisesti on karsittava elinkeinoille annettavia tukia. Myös kotitalouksien saamia tulonsiirtoja on varauduttava pienentämään huolellisen ja arvoperusteet huomioon ottavan harkinnan jälkeen. Valtion ja kuntien investointi- ja kulutusmenojen leikkaamista tulee välttää, jotta voidaan säilyttää kilpailukyvyn kannalta keskeiset palvelut sekä muut talouden perustoiminnot.

Määrätietoisella valtion talouden tervehdyttämisellä voidaan lisätä Suomen uskottavuutta talousongelmiensa hoitajana. Vaalien jälkeen muodostettavan uuden hallituksen on valmisteltava viipymättä tervehdyttämisen edellyttämät lakiesitykset. Myös suhdannenäkymät puoltavat säästöjen ripeää toimeenpanoa.

Työnteon verotusta alennettava

Palkan- ja eläkkeensaajat pitävät verotustaan kohtuuttoman korkeana. Työnteon verottamista pyritään välttämään erilaisin järjestelyin esim. optiolainoilla sekä tekemällä työtä "pimeästi". Verotus ei kannusta työntekoon eikä työnhakuun. Vaarana on koko julkisen talouden rahoitusperustan rapautuminen.

Verotuksen on oltava oikeudenmukaista ja suosittava työllistymistä. Uuden hallituksen on valmisteltava suhteellisten palkkaverojen ja veroras-teikon lieventämistä tavoitteena tuloloukut poistava, mutta tulonjakoa

edelleenkin tehokkaasti tasaava verotus.

Verokevennysten suuruus riippuu talouden kehityksestä sekä siitä, miten valtion taloutta pystytään tasapainottamaan säästöillä nousukauden aikana. Taloudellista liikkumatilaa työnteon verotuksen keventämiseen rajoittavat myös Euroopan unionin jäsenyydestä aiheutuvat muutokset arvonlisä- ja alkoholiverotukseen. Nämä muutokset voivat vähentää valtion verotuloja yhteensä jopa 10 miljardilla markalla lähivuosien aikana. Näiden verojen aleneminen parantaa kansalaisten kulutusmahdollisuuksia, mutta se ei vaikuta työllistymiseen samoin kuin palkkaverotuksen kevennykset.

Palkkaverotukseen käytettävissä olevat kevennykset on ajoitettava suhdanteita tasaavasti sellaiseen aikaan, jolloin on tarpeen vahvistaa kysyntää.

Pääoma-, yhteisö- ja korkotulojen veroprosentti tulee nostaa 28:aan ja pitää sellaisena vuosikymmenen loppuun asti. Näin kavennetaan pääoma- ja ansiotulojen veroeroa. Kiinteistövero tulee laajentaa maa- ja metsäkiinteistöihin.

Ihmisarvo ja yhteisvastuu

Aktiivinen yhteiskunta

Uuden vastuun ja luottamuksen syntyminen kansalaisten ja päätöksenteon välille on välttämätöntä - ja se on mahdollista. Hyvän yhteiskunnan ja hyvän elämän perustana on, että ihmiset voivat luottaa ihmisarvon kunnioittamiseen kaikessa päätöksenteossa. Sosialidemokraatit nojaavat siihen, että suomalaiset haluavat yhteisvastuun hengessä rakentaa uuden hyvinvoinnin. Oikeudenmukaisen yhteiskunnan on autettava kaikkia jäseniään tekemään elämästään itsenäinen ja ihmisarvoinen. Yhteiskunnasta ei saa tulla vain vahvojen menestyjien areena.

Pohjoismaisen hyvinvointiajattelun kestäväenä ytimenä on täydytyöllisyyden tavoite, hyvin toimivat yhteiset palvelut ja ihmisten välitön oikeus vaikuttaa työ- ja muun ympäristönsä asioihin. Sosialidemokraatit pitävät niitä oikeina ja ajankohtaisina tavoitteina myös tulevana vuosina, kun taistellaan työttömyyttä vastaan ja kun on säästettävä yhteisiä varoja ja jopa vähennettävä joitain etuisuuksia. Säästäminen ja nuuka taloudenpito ei oikeuta tylyä suhtautumista sosiaaliseen tasoitukseen tai lyhytnäköisen voitonhävittelyn hyväksymistä. Päinvastoin, juuri vaikeimpina aikoina onkin korostettava ihmisarvon ja yhteisvastuun ajatuksia.

Parlamentaarisen kansanvallan toteutusta sekä ihmisten taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien turvaamista on vietävä johdonmukaisesti eteenpäin. Valtiosääntöuudistusta jatkettaessa on otettava huomioon Euroopan unionin jäsenyydestä saatavat käytännön kokemukset ja painotettava eduskunnan asemaa ylimpänä valtioelimenä.

Yhteiset palvelut

Ihmisten luottamus yhteisten palvelujen saatavuuteen, laatuun ja tasapuolisuuteen on avainasia, kun arvioidaan yhteiskunnan keräämien verojen ja maksujen suuruutta. Avoimessa yhteiskunnassa palvelujen tuottaminen on järjestettävä niin, että veronmaksaja-kuluttaja voi vakuuttua hinta-laatu suhteen oikeudenmukaisuudesta.

On varauduttava hankaliin valintatilanteisiin päätettäessä palvelujen kehittämisestä ja sopeuttamisesta taloudellisten mahdollisuuksien rajoihin. Sosialidemokraatit pitävät seuraavia toimintalinjoja ensisijaisina:

*Alle kouluikäisille lapsille on järjestettävä kuntien toimin mahdollisuus päivähoitoon. Siten turvataan lasten oikeus saada monipuolinen kasvuym-
päristö ja molempien vanhempien yhdenvertaisuus työntekoon ja koulu-
tukseen.*

*Terveystenhoidossa on tavoiteltava työkyvyn säilymistä niin, että ter-
veydellisistä syistä ennenaikaisesti eläkkeelle siirtymisen tarve vähenee.
Terveiden ja kohtuullisten elämäntapojen omaksumista on suosittava.
Vammaisten ja muiden säännöllistä hoitoa ja hoivaa tarvitsevien avohoi-
dossa on otettava huomioon myös muun perheyhteisön tuen tarpeet.
Terveystenhoitojärjestelmän toimintaa on arvioitava johdonmukaisesti
kustannusten vähentämiseksi.*

*Eläkkeensaajien palvelujen avulla on turvattava oikeus itsenäiseen elä-
mään ja mahdollisuus virkistykseen. Terveystellisesti ja sosiaalisesti pe-
rusteltujen palvelujen turvaamisella on myös lievitettävä niitä menetyk-
siä, joita eläkkeensaajat ovat viime vuosina kokeneet. Sotainvalidien ja ve-
teraanien hyvinvoinnista huolehtiminen on edelleen kansallinen kun-
niatehtävä.*

*Yhteinen velvollisuutemme ja oikeutemme on osoittaa, että Suomi haluaa
turvata kaikkien niiden ihmisten oikeudet, jotka saapuvat tänne maam-
me lakeja ja maatamme sitovia kansainvälisiä sopimuksia noudattaen.
Ulkomailta saapuvien matkailu, opiskelu ja työnteko koituu yhteiseksi
hyväksi ja avartaa kulttuuriamme. Kotimaassaan vainon kohteeksi joutu-
neet ihmiset ovat oikeutettuja saamaan meiltä hoivaa ja huolenpitoa.*

Yhdenvertaiset mahdollisuudet

Koulutus ja kulttuuri

Ihmisten yhdenvertaisuuden kannalta on välttämätöntä, että hyvä-tasoinen koulutus on kaikkien saavutettavissa ja että koulutuksen järjes-telyissä otetaan huomioon tukea ja apua muita enemmän tarvitsevat. Yh-tenäisen koulutusjärjestelmän on tarjottava myös eri alojen lahjakkuuk-sille kannustava opintoympäristö.

Harkittaessa yhteiskunnan voimavarojen käyttöä on koulutus erityisessä asemassa. Suomalaisten hyvinvoinnin perustana on korkea ja laaja osaa-misen taso. Siitä tinkiminen olisi vastuutonta uhkapeliä.

Peruskoulun kehittämisessä on turvattava sen julkisuus ja mak-suttomuus. Esiopetus on taattava kaikille kuusivuotiaille. Jokaiselle nuo-relle on varattava oikeus vähintään kolmevuotiseen nuorisoasteen koulu-tukseen. Ammattikorkeakouluille on kehitettävä selkeä tehtävä koulutus-järjestelmässä. Korkeakoulujen toiminnan tehokkuutta, työnjakoa ja yhteistyötä on parannettava opetuksen ja -tutkimuksen vaikuttavuuden ja laadun kohottamiseksi. Huolehdittaessa tutkimusrahoituksen hankin-nasta on turvattava myös korkeakoulujen tiederahoitus. Aikuiskoulutuk-sen välitöntä tehostamista tarvitaan tukemaan työllistymistä. Sitä tarvi-taan laajassa mittakaavassa myös, kun kehitetään tietoyhteiskunnan inhi-millisiä edellytyksiä.

Opintotukea on kehitettävä opintorahaa painottaen niin, että se tekee mahdolliseksi täysipainoisen opiskelun ilman kohtuutonta velkaantumis-ta.

Korkeatasoinen koulutus edellyttää, että opettajia kannustetaan ja tue-taan ammattitaidon kehittämisessä. Siten luodaan mahdollisuuksia myös opettajien ammattitaidon joustavalle käyttämiselle koululaitoksen eri teh-tävissä.

Sivistyneen tietoyhteiskunnan henkinen perusta edellyttää luovan taiteel-lisen toiminnan tukemista ja taiteiden laajaa harrastamista. Kunnallisten kirjastojen palveluja on kehitettävä, jotta mahdollisimman moni saa ulot-tuvilleen tietoyhteiskunnan nopeasti lisääntyvät uudet mahdollisuudet. On selvitettävä nykyaikaista viestintätekniikkaa käyttävän viihde-kulttuurin taloudellista ja sosiaalista merkitystä sekä vaikutusta muun kulttuuritarjonnan edellytyksiin. Liikuntakulttuurilla on tärkeä tehtävä kansanterveyden ylläpitäjänä ja virkistyksen antajana. Kaikessa kulttuu-ritoiminnan tukemisessa on kannustettava kansalaisten ja heidän järjes-

töjensä omaehtoista toimintaa.

Alueellisen kehityksen tukeminen

Yhdenvertaisilla koulutusmahdollisuuksilla voidaan turvata yksittäisille ihmisille tasa-arvoiset lähtökohdat elämälle. Tehokkaalla alueellisella ja kunnallisella toiminnalla turvataan maan sisäisesti tasavertaiset olosuhteet yrittäjyydelle ja kunnallisen itsehallinnon perusteella tehtäville ratkaisuille. Liittyminen Euroopan unioniin avaa uudet näköalat alueelliselle kehittämiselle. Niiden hyväksikäyttäminen edellyttää asiantuntemusta ja poliittista aloitteellisuutta niin kunnissa, maakunnissa, valtion elimissä kuin unionipolitiikassakin.

Maaseudun ja kaupunkien kehittäminen on kokonaisuus, jossa molemmat vaikuttavat toisiinsa. Elinvoimaiset aluekeskukset toimivat alueensa moottoreina. Erityisesti on vahvistettava niitä keskuksia, joissa teollisuuden ja palvelujen rakennemuutos aiheuttaa suuria ongelmia. Maaseudun yritystoiminnan tavoitteena tulee olla elinkeinorakenteen monipuolistaminen paikallisesti ja alueellisesti perusteltujen hankkeiden pohjalta.

Uuden yrittäjätoiminnan luomisen ja osaamisen kasvun tulee olla aluekehittämisen ydintavoite. Yritystukipainotteisesta politiikasta on siirryttävä yrittäjyyden edellytysten vahvistamiseen kuntien, seutujen ja alueiden toiminnan tehostamisella.

Pääkaupunkiseutuun kohdistuvien kansallisten ja kansainvälisten erityisvaatimusten vuoksi seudulle tulee luoda oma rooli valtakunnallisessa aluepolitiikassa. Pääkaupunkiseudun kehittyminen on koko Suomen etujen mukaista.

Kansalaisten yhdenvertaisuuden kannalta välttämätöntä on, että kuntien mahdollisuudet peruspalvelujen järjestäjänä vahvistuvat ja vastuu selkiintyy. Tämä edellyttää, että valtion ja kuntien suhteet järjestetään vakaalle pohjalle. Kuntien on voitava hoitaa asioitaan suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti niin investointitoimintansa kuin käyttötaloutensakin osalta. Kunnallista ja muuta julkista hallintoa on uudistettava ennakoluulottomasti tavoitteena palvelukyvyyn parantaminen sekä tuottavuuden ja joustavuuden lisääminen. Valtionosuusjärjestelmän on suosittava palvelutuotantonsa tehokkaasti järjestäviä kuntia. Samalla luovutaan kantokykyluokituksesta. Normiston purkua ja säästöjen joustoa jatketaan.

Työelämän kehittäminen

Sovittelun ja sopimisen, maltin ja yhteisvastuun arvo korostuu lähivuosien sopimustoiminnassa ja työmarkkinapolitiikassa, kun tavoitteena on työllisyyden parantaminen. Keskitetyn ja koordinoitun tulosopimusneuvottelutoiminnan tulisi löytää luontevat muotonsa tavoitteena sitoutuneisuuden ja pitkäjänteisyyden lisääntyminen. Maan hallituksen tulee aktiivisin toimin edistää ja helpottaa sopimustoimintaa tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Kaikessa työelämää koskevassa päätöksenteon valmistelussa on toteutettava kolmikantaisen vaikuttamisen periaatetta (hallitus, palkansaajat, työnantajat). Työehtosopimusten yleissitovuuden periaate on jatkossakin tärkeä turva palkansaajalle.

Työelämän pitkäjänteisen kehittämisen tavoitteena on tuottavuuden parantaminen, luonnon- ja muiden voimavarojen tuhlaavan käytön vähentäminen sekä työelämän laadun kohottaminen. Tähän työhön on kytkettävä työmarkkinajärjestöjen lisäksi työhallinnon ja työelämän tutkimuksen osaaminen. Aikuiskoulutuksen tehostaminen, mm. eduskunnan enemmistön kannattaman koulutus- ja sapattivapaan toteuttaminen on olennainen osa työelämän uudistamista. On vietävä eteenpäin myös työaikajärjestelyjen kokeiluja.

Työttömyyskassajärjestelmää on kehitettävä kiinteästi ammattiyhdistysliikkeen toimintaan liittyvänä palvelutoimintana.

Suurelta osin talouslaman vauhdittamana on lisääntynyt sellainen työllistyminen, jossa ei enää olla tavanomaisessa työsuhteessa työnantajaan, mutta kuitenkin työllistymisen tapaa ei voi pitää tavanomaisena itsenäisenä yrittäjätoimintana. Usein on kysymyksessä vain määräaikainen tai projektikohtainen työsuoritus tai sellainen yrittäjätoiminta, joka toteutetaan vain yhden toimeksiantajan lukuun, tämän osoittamissa tiloissa ja välineillä. On luultavaa, että tämänkaltaisen itsenäisen työllistyminen on pysyvä ja yleistyvä ilmiö. Sen vuoksi on viivyttelöttä selvitettävä sen piirissä olevien ihmisten sosiaaliturvan ja työsuojelun järjestäminen. On estettävä tavanomaisesta poikkeavien työllistämismuotojen käyttäminen vero- ja sosiaalikustannusvelvoitteiden kiertämiseen.

Sukupuolten tasa-arvo

Sosialidemokraatit toimivat sen puolesta, että sukupuolten tasa-arvo toteutuu. Lähdemme siitä, että erilaisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin mm. valtioneuvoston jäseniksi on nimitettävä tasapuolisesti naisia ja miehiä.

Elämisen turva

Vapaan ja inhimillisen elämän edellytysten turvaaminen jokaiselle ihmiselle on yhteiskunnan tärkein tehtävä. Oikeus työhön, ihmisarvoon ja yhteisvastuullisuuden kokemiseen ovat hyvinvoinnin perusasioita. Niihin kuuluu myös oikeus siihen turvallisuuden tunteeseen, että ansioiden menetyksiin ja elämän vaikeuksiinkin on yhdessä varauduttu. Turvallisuus ja hyvinvointi edellyttävät mahdollisuutta kuhunkin elämäntilanteeseen soveltuvaan asumiseen. Tietoisuus ympäristöä uhkaavista vakavista vaurioista ja toiminta niiden estämiseksi vaikuttavat yhä ratkaisevammin ihmisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin.

Inhimillisen vapauden toteutumiseksi on voitava elää tuntematta pelkoa henkilökohtaisen koskemattomuuden ja elämisen oikeusperustan menettämisestä. Tämä edellyttää varautumista myös erilaisia ulkoisia uhkia vastaan.

Kansalaisturva

Jokaisen suomalaisen on voitava luottaa siihen,

- että hänen käytössään on yleisen kansalaisturvan perusteella välttämättömät yhteiset palvelut,
- että hän voi varautua työllään, yrittämisellään ja muulla ansiotoiminnallaan pitkäjänteisesti eläkevuosien varalle, ansioiden vähentymiseen ja myös elämän takaiskuihin, työttömyyteen, sairauteen ja vammautumiseen,
- ja että viimekädessä on kannettava yhteinen vastuu siitä, että ketään ei tyystin hyljätä.

Kansalaisten halukkuus maksaa veroja ja maksuja kansalaisturvansa rahoittamiseksi riippuu oikeutetusti siitä, että he voivat olla vakuuttuneita kansalaisturvan toimeenpanon tehokkuudesta ja oikeudenmukaisuudesta.

Kansalaisturvan on kannustettava ihmisiä itsenäisyyteen, opin hankkimiseen ja työllistymiseen. Passivisuuteen ja jopa syrjäytymiseen johtavat tulo- ja maksuloukut on poistettava.

Kansalaisturvaan kuuluu yhteisten palvelujen ohella ydinasiana ansioihin suhteutettu eläke- ja sosiaaliturva. Sen on tuettava työllistymistä sekä pitkäjänteistä yhteisvastuullista säästämistä. Tämä on luontevinta toteuttaa sosiaalivakuutusmaksujen muodossa. Palkansaajamaksujen laajentuva käyttö ja rahastoinnin tehostaminen vahvistavat edelleen oikeutustasille, että sosiaalivakuutusjärjestelmän ohjauksessa toteutuu tasavertaisesti palkansaaajien ja työnantajien vaikutus.

Muu kuin palkkatuloihin kohdistuva verorahoitus soveltuu yhteisten palvelujen sekä niiden etuisuuksien rahoittamiseen, jotka ovat tarveharkintaisia taikka kaikille saman suuruisia. Myös käyttäjämaksuin voidaan rajoitetusti rahoittaa yhteisiä palveluita.

Kansalaisturvan kustannuksista selviytyminen edellyttää voimakasta ja pitkään jatkuvaa taloudellista kasvua ja suurta aktiivisuutta hallinto- ja toimeenpanojärjestelmien tehostamisessa. Tästä huolimatta on varauduttava valtion sosiaalimenojen ja kansaneläkelaitoksen menojen vähentämiseen vuosittain 0,5 - 1 prosentilla vuosikymmenen loppuun saakka, jotta valtion talous tasapainottuu ja luodaan mahdollisuuksia palkka-verotuksen keventämiselle.

Asuminen ja ympäristö

Ihmisen elämäntilanteeseen soveltuva kohtuuhintainen asunto on perusoikeus, jonka toteuttamisesta yhteiskunta ei saa vetäytyä. Asuntopolitiikan sisältöä, lainoitus- ja tukijärjestelyjä on arvioitava ja sopeutettava niukentuneisiin taloudellisiin mahdollisuuksiin. Asuntorahastolla ja muulla asuntohallinnolla on oltava aloitteellinen ote myös siinä tarkoituksessa, että rakennustuotannon keinoin on tasoitettava talouden suhdannevaihteluja.

Yhteiskunnan asuntopolitiikan on toimittava sosiaalisen tasauksen puolesta. Tällöin on ensisijaista ottaa huomioon ne ihmiset, jotka eivät omin toimin selviä asuinolojensa järjestelyistä tai asumiskustannuksistaan. Asumiseen kohdistuvissa tukitoimissa on sosiaalisista syistä pidettävä etusijalla tarveharkintaisen tuen jatkuvuutta verrattuna niihin tukimuotoihin, joissa ei ole mitään tarveharkintaa. Nuorten itsenäistymisen kannalta on välttämätöntä yhteiskunnan toimin helpottaa ja tasoittaa kohtuuhintaisen asunnon saamista. Yhteiskunnan tukeman asuntotuotannon rahoitusehdot on määriteltävä niin, että kulloinkin tavoiteltu asuntotuotanto ja korjaustoiminta myös käynnistyy. Korjaustoiminnassa pääpainon on oltava aravavuokra-asunnoissa.

Nyky aikaan sopeutettu hyvinvointiyhteiskunta ottaa ennen muuta huomioon kestävän kehityksen vaatimukset päätettäessä luonnonvarojen käytöstä, jätteiden kierrätyksestä, energian tuotannosta ja yhdyskuntien suunnittelusta. On kannustettava ympäristöä säästävään tutkimus- ja kehittämistyöhön sekä teollisiin ja tuotannollisiin uudistuksiin. Ympäristö- ja terveyspolitiikkaan kohdistuvaa vero- ja maksupolitiikkaa on vietävä eteenpäin Euroopan unionissa ja yhdessä muiden jäsenmaiden kanssa. Unionipolitiikan mahdollisuudet on toteutettava tehokkaasti myös maataloudesta aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Lähialueyhteistyössä korostuvat ympäristöpolitiikan vaatimukset ihmisten turvallisuuden ja terveyden perustana.

Kestävän kehityksen ja ympäristötietoisuuden ajattelun omaksumista on vietävä johdonmukaisesti eteenpäin hallinnossa, yrityselämässä, koulutuksessa ja myös kotitalouksien ratkaisuihin.

Henkilökohtainen turvallisuus

Vapaan elämän tärkeä inhimillinen perusta on tunne siitä, että henkilökohtainen fyysinen ja henkinen loukkaamattomuus on turvattu. Oikeusvaltion perusteita on vahvistettava vastaamaan muuttuneita olosuhteita. Kansainvälisen- sekä talous- ja ympäristörikollisuuden torjuntaa on tehostettava, samoin huumausaineiden kaupan ja levityksen ehkäisyä.

On tiedostettava sukupuolisen häirinnän aiheuttama turvattomuus ja edistettävä ihmisten keskinäistä tasa-arvoa ja kumppanuutta. Niin naisten kuin miesten on voitava kulkea turvassa pimeänkin aikaan (asutuilla-kin seuduilla).

Maan ulkoisen aseman turvaaminen

Suomen, niin kuin muidenkin maiden ulkoinen turvallisuus määräytyy lisääntyvästi muista kuin sotilaallisista lähtökohdista. Vähitellen vaikuttavat ympäristöuhat ja nopeasti mahdolliset laajat katastrofit, kansalliset rajat ylittävä järjestäytynyt rikollisuus ja mahdollisuudet laajamittaisiin taloudellisiin spekulatioihin voidaan torjua vain määrätietoisuuden ja vaikuttavan kansainvälisen yhteistyön keinoin. Myös tästä syystä on tuettava YK -järjestelmän kehittämistä ja koko Euroopan alueen kattavia yhteistyörakenteita.

Sosialidemokraatit kannattavat Suomen tarkkailija-aseman toteuttamista Länsi-Euroopan Unionissa (WEU). Nähtävissä olevana ajanjaksona on edelleen perusteltua noudattaa itsenäisen puolustuksen ja sotilaallisen

liittoutumattomuuden periaatteita. Suomen aseman säilyttämiseksi tehokkaana rauhanturvaajana on parannettava valmiuksia osallistua myös vaativiin rauhanturvaamistehtäviin.

Suomeen kohdistuvien sotilaallisten ja muiden turvallisuussuhkien sekä niiden edellyttämien varautumiskeinojen selvittämiseksi on seuraavan hallituksen asetettava parlamentaarisesti edustava komitea.

Työtä, tasa-arvoa ja turvallisuutta Euroopan unionissa

Suomen jäsenyys Euroopan unionissa tuo yhteiskunnalliseen toimintaan uuden pysyvän vaikuttamis- ja päätöksentekotason. Kunnallisen, alueellisen ja maanlaajuisen toiminnan lisäksi yhteisesti määriteltäviä poliittisia tavoitteita ja aatteellisia ihanteita on toteutettava Euroopan unionin avulla.

Perustehtävänä on luoda talouden ja yritystoiminnan rinnalle ja niihin vaikuttamaan tehokas poliittinen ja sosiaalinen yhteistyö. *Kansalaisten Euroopan luominen ei onnistu vain valtioiden ja viranomaisten toimin. Siihen tarvitaan ihmisten ja kansalaisjärjestöjen jatkuvaa vaikuttamista ja osallisuutta. Kansalaisten Euroopassa lisääntyvän hyvinvoinnin hedelmät on tarkoitettu ihmisille.*

Unionin tavoitteiden toteutumisen mittapuuna on pidettävä sitä,

- vauhdittuuko ja tasoittuuko taloudellinen kehitys tarjoten lisää työmahdollisuuksia,
- saavatko suomalaiset ja muut Euroopan kuluttajat käyttöönsä laadukkaita ja entistä halvempia hyödykkeitä,
- ovatko eurooppalaisen koulutuksen, tieteen ja kulttuurin mahdollisuudet entistä tasavertaisemmin kansalaisten käytettävissä,
- saadaanko yhteinen turvallisuus entistä vakaammaksi niin sotilaallisesti kuin ympäristö- ja sosiaalisten uhkien varalta.

Hyvän työllisyyden Eurooppa

Työllisyyden parantamista on pidettävä Euroopan unionin talouspolitiikan tärkeimpänä tavoitteena. Tämän mukaisesti on valmisteltava myös unionin raha- ja valuuttayhteistyön tiivistämistä. Sen avulla on päästävä alenevaan korkotasoon ja vakaaseen rahan arvoon koko unionin alueella. Nämä ovat erityisesti pienen maan kannalta tärkeitä edellytyksiä työllistävälle talouspolitiikalle.

Eurooppalaisen työllisyysyhteistyön perustana on sopiminen yhteisen investointipolitiikan suurista hankkeista kuten Euroopan laajuisten liikenne ja tietoverkoston rakentamisesta. Suomen kannalta on erityisen

tärkeää tiivistää unionin yhteistyötä Baltian maiden ja Venäjän kanssa. Unionipolitiikassa on vietävä eteenpäin koulutus- ja työvoimapolitiikkaa sekä toimia, joilla voidaan alentaa hallitusti työvoimakustannuksia ja ottaa käyttöön esimerkiksi ympäristöveroja.

Työmarkkinaosapuolten tasavertainen vaikuttaminen päätöksentekoon sekä niiden välinen kansallinen ja ylikansallinen neuvottelu- ja sopimus-toiminta ovat tärkeä osa kansalaisten Euroopan rakentamista. Suomalaisella ammattiyhdistysliikkeellä on vankka pohja laajentaa edunvalvontatyötään uudistuvan tehtäväkentän mukaisesti.

Tehokas, avoin ja demokraattinen Eurooppa

Pienten jäsenvaltioiden etu on, että Euroopan unioni pystyy tehokkaaseen toimintaan ja päätöksentekoon aloilla, joissa jäsenvaltiot ovat yhdessä uskoneet sille toimivaltaa. Yhteistyötä on syvennettävä erityisesti työllisyys-, ympäristö- ja sosiaalipolitiikassa. Määräenemmistöpäätöksiä on käytettävä tarvittaessa nykyistä enemmän. Euroopan parlamentin asemaa on edelleen vahvistettava.

Unionin toimintaa ja päätöksentekoa on tehostettava myös siksi, että laajentuminen keski- ja itä-Euroopan maihin voidaan toteuttaa. Samalla on pidettävä huolta siitä, että jäsenvaltioiden tasavertaisuus säilyy. Unionin toiminta perustuu jatkossakin jäsenvaltioiden hallitusten päätöksiin ja niiden väliseen yhteistyöhön. Tämän vuoksi demokratiaa on vahvistettava turvaamalla jäsenvaltioiden parlamenttien mahdollisuudet valvoa ja ohjata omien hallitustensa unionipolitiikkaa. Myös Suomen hallituksen tulee vastata eduskunnalle maamme harjoittaman unionipolitiikan linjasta. Eduskunnan tulee voida ohjata maamme kannan muodostusta unionin lainsäädäntöasioihin ja unionin laajentumis- ja uudistamishankkeisiin. Kansalaisten Euroopassa myös unionin päätöksenteon tulee olla avointa ja julkista.

* * *

Sosialidemokraatit jatkavat toimintaa ihmisarvon, yhteisvastuun ja yhteistyön hengessä työllisyyden ja hyvinvoinnin puolesta. Olemme vakuuttuneita siitä, että Suomella on mahdollisuus parempaan, sillä suomalaiset osaavat ja jaksavat, kun toimeen tartutaan.

Vaalit voivat olla käänne uuden luottamuksen syntymiselle. Sosialidemokraatit haluavat olla äänestäjien luottamuksen arvoisia. Tule mukaan muutostyöhön.

On uuden vastuun aika.

9.11.1994

Jari Luoto

TIEDOKSI

KESKUSTAN TALOUSPOLIITTISEN
OHJELMAN ARVIOINTIA**"Kansantalouden konkurssipesä"**

Punaisena lankana hallituskautta käsittelevässä osiossa "Ahon hallituksen saavutukset" on sen osoittaminen, että Ahon hallitus sai hoidettavakseen konkurssikypsän talouden ja on laittanut sen nyt perusteiltaan kuntoon ainoan vaihtoehdon politiikallaan; valtiontalouden säästöillä ja korkoelvytyksellä.

Ahon hallituksen ensimmäinen vuosi, 1991 ei ohjelman mukaan antanut mitään mahdollisuuksia saada tuloksia näkyviin "korjaavista toimista" huolimatta. Hallituksen alkutaipaleen epäonnistumiset valuuttakurssipolitiikassa selitetään lopputuloksen kautta onnistumiseksi ("marraskuun 1991 devalvaatio ja markan kellutus syyskuusta 1992 lähtien korjasivat Suomen kilpailukyvyn ilman inflaation kiihtymistä"; "Ahon hallituksen valuuttakurssipolitiikan lopputulos on ollut onnistunut!")

Toisaalla myönnetään, että rahapolitiikka oli epäuskottavaa siihen saakka, kunnes markka päästettiin kellumaan syyskuussa 1992.

Pyrkimyksiin elvyttää taloutta suhtaudutaan historian katsannossa nyt sillä tavoin, että hallituksen kieltäytymiselle haetaan jälkikäteen oikeutus. Korkotason vaikutus investointeihin ja kulutukseen myönnetään vahvaksi ja elvyttävät vaikutukset valtion menojen lisäyksestä nähdään olemattomina. Syypääksi virheelliseen tulkintaan elvytyspolitiikan mahdollisuuksista osoitetaan VM:n tapa laskea valtion talouden vaikutuksia korkotasoon, jota laskutapaa pidetään sopimattomana nykyiseen, säännöstelystä vapautettujen rahamarkkinoiden aikaan. Tässä selityksessä tarkastellaan valtion menojen lisäyksestä aiheutuvia budjettivaikutuksia ja muita kansantaloudellisia vaikutuksia varsin yksioikoisesti samaisten.

Elvytyksestä kieltäytymisen katsotaan pelastaneen Suomen talven ja kevään 1993 kriisistä, jolloin Keskusta myöntää Suomen talouden ajautuneen kuilun partaalle. Koska ei elvytetty, saatiin kauppataaseen ylijäämä suureksi ja vaihtotase tasapainottumaan, mikä puolestaan antoi ulkomaisille tarkkailijoille rohkaisevan kuvan ja pelasti Suomen talouden.

"Vanhanaikaista elvytystä" eli hallituksen mahdollisuuksia elvyttää nopeasti tuotantoa ja työllisyyttä ei Keskustan mukaan ole enää käytettävissä nykyisissä rahamarkkinaoloissa. Keskustan näkemyksen mukaan valtion roolin pitäisi siis tulevaisuudessakin rajoittua vain rakenteiden korjaamiseen ja yritystoiminnan suotuisten olosuhteiden luomiseen.

Toisaalta ohjelmassa todetaan vähän myöhemmin, että "valtion talouden pienillä panostuksilla tehty yksityisten investointien vauhdittaminen ja julkisten investointien aikaistaminen" ovat jossain määrin tukeneet nousukäännettä.

Kaiken kaikkiaan talouspolitiikan haparoinnit ja pakon edessä tehdyt päätökset selvitetään tekemällä välttämättömyydestä hyve. Menneiden vuosien tarkastelussa valetaan siitä, että ennusteet, joihin hallitus pohjasi toimintansa olivat enemmän pielessä kuin koskaan aikaisemmin. Mihin lopputulokseen sitten päädyttiinkään, se tapahtui hallituksen jouduttua pakon edessä reagoimaan tosiasioihin. Talouspolitiikan sijasta pitäisi puhua paniikkireaktioista talouskehityksen yllättäessä hallituksen kerran toisensa jälkeen.

Keskustan talouspolitiikan tavoitteet 1995-1999

Kirjasen toisessa osassa hahmotellaan konkretiaa mahdollisimman pitkälle vältellen - tulevan eduskuntavaalikauden tavoitteita. "Tavoite" on tehdä "Suomesta vahva talous, joka on sosiaalisesti oikeudenmukainen ja luonnontaloudellisesti kestävällä pohjalla".

Työttömyys halutaan painaa selvästi alle 10 % vuosikymmenen loppuun mennessä, mikä edellyttää kokonaistuotannon kasvun kohoamista 5-6 prosenttiin vuodessa. Oletukset talouskasvusta siis ovat Keskustalla vielä rohkeammat kuin Pekkasen paperissa.

"Avain" on yritystoiminnan edellytysten parantaminen ja yritteliäisyyden yleinen vahvistaminen. Talouspolitiikan painopisteenä erityisesti pk-sektorin vahvistaminen. Työttömyyden voittamiseksi Suomeen on luotava vähintään 100.000 uutta pienyritystä.

Eväät ovat heppoiset ja liikkuvat yleisellä tasolla: koulutusta pitäisi suunnata yrittäjyyttä korostavaksi ja yleistä ilmapiiriä olisi kehitettävä yrittäjyyteen kannustavaksi. Palveluyritysten syntyä helpotettaisiin verotuksen ja perustulon keinoin ("aloittavan yrittäjän vähimmäistoimeentulo on turvattava").

PK-politiikan tärkeimmäksi keskipitkän aikavälin tavoitteeksi asetetaan "työvoiman käytön ehtojen ja kustannusten joustavuus". **Työnjako-oppia ei tässä enää mainosteta:** "Hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen kesken on tavoiteltava laajaa yhteisymmärrystä työmarkkinoiden joustavuuden lisäämiseksi."

PK-yritysten riskirahoitusmahdollisuuksien parantamisesta halutaan ohjelma ja julkisen vallan hallitsemien rahastojen lisäksi on elvytettävä yksityisen sijoituspääoman virtaa kehityskelpoisein pk-yrityksiin niiden aloitus- ja laajentumisvaiheessa. **Miten tämä tehdään, sitä ei kerrota.**

Ohjelmassa todetaan edelleen, että "yksityishenkilöiden verotukseen on tarpeen luoda suoria riskisijoituksia tukeva verokannustin". Ohjelma vaikenee siitä, mitä tämä verokannustin tarkoittaisi käytännössä; uutta vähennysjärjestelmää, muutoksia pääomaverotukseen tms. ?

Ohjelmassa todetaan myös hurskaasti, että olisi "jatkettava sitä vahvaa panostamista tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä koulutukseen, minkä tuloksena mm. huipputekniikan vienti on nyt nopeaa...". Tämä sen jälkeen, kun nykyisen hallituksen aikana koulutukseen suunnattu voimavaroja on karsittu raskaasti.

Työllistämässä halutaan tehdä osa-aikatyöstä houkuttelevampi ja todellinen vaihtoehto, ottaa käyttöön monipuolisempia työaikajärjestelyjä. Väijäämätön ansiotason lasku esitetään kompensoitavaksi valtion varoilla, kytkemällä toteuttaminen perustulojärjestelmään. Perustulon kustannuksia ei tuoda tässä eikä muuallakaan esille.

Palkkojen yrityskohtainen jousto suhdanteiden mukaan hyväksytään suunnaksi sopimusjärjestelmän kehittämisessä.

Viennin vetoa ja tuotannon kasvua esitetään lääkkeeksi kauppataseen pitämiseksi runsaasti ylijäämäisenä: näillä keinoin tavoiteltaisiin ulkomaisen velan osuuden alentamista vuoden 1993 lopun 60 % bkt:sta noin 30 % bkt:sta 1990-luvun loppuun mennessä. Valtiontalouden velan osuus bkt:sta ehtii nykyisestäkin vielä kasvaa Ahon hallituksen aikana, ellei talousarviossa 1995 tehdä lisäsupistuksia.

Ohjelmassa nimetään omituiseksi työttömyydestä ja verokertymän supistumisesta aiheutuvat menot rakenteellisen alijäämän syyksi.

Valtiontalouden säästötarve tunnustetaan, mutta ei kvantifioida. Lääkkeeksi yhteiskunnan tehtävien uudelleenarviointi; "rahoitusvaikeudet pakottavat lisäämään kansalaisten omaa vastuuta kaikille kuuluvan perusturvan yli menevältä osalta". Tällä tarkoitetaan vakuutetun osuuden korottamista työttömyysvakuutuksesta ja eläketurvasta sekä maksupolitiikan "tarkentamista" julkisten palvelujen osalta. Palvelujen hankkimista yksityiseltä sektorilta lisättäisiin kustannustehokkuuden parantamiseksi. Yksityistämisen vaihtoehdoksi tarjotaan myös "omaehtoisen yhteistoiminnan ja osuustoiminnan rohkaisemista". Ohjelma ei kerro, mitä nämä rohkaisevat toimenpiteet voisivat olla.

Verotus

Ansiotulojen verotusta kevennettäessä Keskusta haluaa pääpainon olevan jakoverojen, kuten kansaeläke- ja sairausvakuutusmaksujen alentamisessa. Näin syntyvä rahoitusvajausta on katettava ohjaamalla osa arvonnalisäveron tuotosta pysyvästi KELA:lle.

Korkomenojen vähennysjärjestelmää vaaditaan yksinkertaistettavaksi, "jolloin ylivelkaantuneiden kotitalouksien asema korjaantuu." Tarkoitetaanko tällä, että vähennyskelpoisiksi hyväksyttävien korkomenojen piiriä laajennetaan?

"Pääomaverokannan huomattavaan korottamiseen ei ole aihetta" (veron tuotto ei paljon kasvaisi ja vaikeuttaisi ulkomaisten sijoitusten saamista). Kepu ei siis aja korottamista, mutta ei täysin tyrmääkään ja jättää prosentin auki.

"Ihmisten työllistämiseen liittyviä veroja ja sotumaksuja pyritään olennaisesti alentamaan". Kertymän pienentäminen korvataan ympäristöverojen ja eräiden kulutusverojen korotuksella.

"Kiinteistöverosta tulee(kin) jatkossa entistä merkittävämpi kunnallistalouden rahoitusmuoto." Keskusta ei hyväksy metsien saattamista kiinteistöverotuksen piiriin.

"Vihreyden teollistaminen"

Ohjelman varsinainen sanahirviö tarkoittaa "tuotannon kiertojen sulkemista", jossa "kopioidaan luonnolle tyypillisiä kiertoja". Näin tavoitellaan ihannetilaa, jossa "tuotetaan uudistuvia materiaaleja tavalla, joka on sovitettu aineen ja energian kiertoihin siten, ettei jätettä synny."

Ajatuksen perustana on sinänsä järkeviäkin lähtökohtia, kuten sen myöntäminen ettei vihreydellä ole toimintaedellytyksiä, jos ei synny kannattavaa, markkinaehtoista liiketoimintaa. Tympeätä on - sanahirviön lisäksi - valtion huutaminen jälleen apuun "kokeiluvaiheen järjestelmien ja esimerkkilaitosten tilauksilla ja avustuksilla" ja energiateknologian ja ympäristötekniikan viennin edistämällä takauksin ja markkinointituella. Muiden osioiden jo täyttämää hyvien toiveiden tynnyriä kuorrutetaan tässä valtiollisella ohjauksella ja tuella sekä sellaisen strategian hahmotuksella, joka liikkuu enemmänkin huihaan puolella kuin konkreettisissa esityksissä.

Kilpailupolitiikka

Osiassa keskitytään arvostelemaan kilpailuvirastoa ja kilpailulainsäädäntöä: "uudistaminen ja yhdenmukaistaminen EU:n vastaavan kanssa ei ole johtanut elinkeinoelämän nykyaikaisen kehittämisen kannalta toivottuun tulokseen". Tekstissä puolustellaan - kauniisti yritysten yhteistyön ja verkostoitumisen nimissä - lievempää kilpailulainsäädännön tulkintaa ja vaaditaan tarvittaessa lain tarkistamista.

Maakuntien asemaa korostetaan odotetusti: maakuntaitsehallinto kehutaan toteutetuksi, kun aluekehitysvastuu siirrettiin maakunnan liitoille ja siirryttiin ohjelmaperusteiseen aluepolitiikkaan. Yhteistä ohjelmatyötä, kehittämisprojekteja ja innovaatiotoimintaa maakunnissa keuhutaan, mutta konkreettisia tuloksia ajatellen sama vanha ajattelu elää: siihen tarvitaan "uusia aluepoliittisen riskirahoituksen instrumentteja", "voimavaroja maakuntien omaehtoiselle kehittämistyölle", "entistä tehokkaampaa aluepolitiikkaa" ja tukea pienille ja keskisuurille yrityksille (=jatketaan valtion toimesta varojen siirtoa em. tarkoituksiin).

(Tässä yhteydessä ei ole arvioitu ohjelman liitettä "Suomen kansainvälisen toimintaympäristön muutokset", jossa käsitellään mm. EU:n talous- ja rahaliittoa ja jossa lähtökohtana on sen korostaminen, että EMU-kriteerit osuvat yksiin kansallisten tavoitteiden kanssa, mutta yhteisen rahan ja rahapolitiikan toteuttaminen voi aiheuttaa Suomelle ongelmia ja siitä on siksi tehtävä erillinen päätös).

SATAKUNNAN SOSIALIDEMOKRAATIT RY
Ylimääräinen piirikokous
Porissa 3.11.1994

KANNANOTTO

TIEDOKSI

SUOMI NOUSUUN - SATAKUNNASTA

Istuva porvarihallitus jättää tuleville hallituksille ja sukupolville raskaan perinnön; suurtyöttömyyden ja valtiontalouden jättivelan.

Työttömät, palkansaajat, eläkeläiset, opiskelijat ja lapsiperheet ovat maksaneet hallituksen tekemiä virheitä työpaikan menetyksinä, kohonneina veroina ja leikattuina etuuksina. Samaan aikaan valtio on jatkanut tehottoman tuotannon tukemista ja helppottanut pääomatulojen verotusta. Hallitus on jakanut kansan maksajiin ja etuoikeutettuihin.

Satakunnan sosialidemokraatit vaativat inhimillisempää talouspolitiikkaa ja tasa-arvon toteuttamista eri väestönosien sekä sukupolvien ja sukupuolten välillä.

Satakunnasta on asetettu eduskuntavaaleihin kattava joukko eri yhteiskunnan aloilta ehdokkaita kansalaisten käyttöön. Vaaleissa valitaan yhteiskunnan tuleva suunta.

+ + +

Satakunnalla on hyvät kasvun mahdollisuudet. Liittyminen Euroopan Unioniin lisää perinteisen ja muun vientiteollisuuden tuotantoedellytyksiä. Maakuntamme tulevaisuus nojaa edelleen vahvasti teolliseen tuotantoon.

Paperi- ja massateollisuudelle on edullista sijoittua rannikkoseudulle. Satamiemme merkitys lisääntyy vientitoiminnan kasvaessa ja merkittävien teollisuusinvestointien valmistuttua. Satamiemme merkitys tavaraliikenteen porttina mm. Venäjälle tulee lähivuosina korostumaan. Satamiemme kehittäminen teollisen toimintamme tueksi on turvattava.

Maakunnan päätösten sähköistäminen antaa Satakunnalle välttämättömiä kasvusysäyksiä.

Suomalaiselta elintarviketuotannolta edellytetään erikoistumista, jalostusasteen nostamista, markkinoinnin tehostamista sekä uusien markkina-alueiden valtaamista. Laadukkaalle satakuntalaiselle elintarviketuotannolle löytyvät suurimmat markkinat edelleen omasta maakunnastamme.

Porin ja Rauman seuduille sekä Harjavaltaan laaditaan taantuvien teollisuusalueiden kehittämisohjelmat ja muuhun Satakuntaan maaseudun kehittämisohjelmat. Ohjelmien toteuttaminen ja niihin sitoutuminen edellyttävät nopeita investointi- ja rahoituspäätöksiä maakunnan ja valtionhallinnon tasolla. Sosialidemokraatit haluavat olla eturintamassa tukemassa maakuntamme kehittämishankkeita.

Suomen nousu alkaa Satakunnasta!

Mikkelin Sos.dem.Piiri ry

SYYSPIIRIKOKOUS 6.11.1994

Mikkelin Työväentalo

TIEDOKSI

KANNANOTTO

Maan hallitus ei ole valvonut yhteiskuntamme suurimman ongelman, työttömyyden ratkaisemiseksi, tai edes helpottamiseksi!

Aikaa tarttua työttömyyden hoitoon on ollut jo runsaat kolme vuotta, mutta se aika ja raha on hukattu. Aktiivinen työllisyyden hoitaminen on torjuttu. Oppositio on ehdotuksia on ylenkatsottu ja työttömiä syyllistämällä heidän perusturvansa on heikennetty.

Työttömyyden hoito ei enää siedä viivytelyä. Ministerit viettävät unettomia öitä viikkotolkulla EU komissaari ym. nimityksioissa.

Erityisesti Kaakustapuolue maan johtavana hallituspuolueena on osoittautunut poliittisen taktiikoinnin ja viivyttelyn mestariksi, joilla toimilla ajetaan vain pienen kansanosan etuja, jos niitäkään. Kaakustalaisen pääministerin todelliset johtajanominaisuudet näkyvät maan hallituksen touhuissa, jotka johtavat toistuvasti sekasorron partaalle.

On muutoksen aika. Työllistämistukea tulee huomattavasti lisätä, joka mahdollistaa työllistämisen sekä julkisella, että yksityisellä sektorilla ja johtaa uykijä useampiin pysyviin työpaikkoihin. Kenenkään työttömyys ei saa kestää kahta vuotta. Työttömien omatoimista toimintaa tulee kaikin tavoin edistää.

Nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi on luotava uusi nuorisotakuujärjestelmä, jolla taataan määräaikaista koulutus-, työ- ja harjoittelupaikkoja.

EU:n mukanaan tuomia mahdollisuuksia tulee käyttää hyväksi työvoimapolitiittisen koulutuksen lisäämiseksi täysimääräisesti.

Valtion rahoittaman asuntotuotannon määrää tulee tuntuvasti nostaa. Asumiskustannuksia ei saa nostaa.

Tien rakentamiseen suunnattuja määrärahoja on nostettava. Esimerkiksi 5-tien nykyinen kunto ei vastaa liikennetarpeen mukaisia vaatimuksia.

Kaideliikenteen lisäinvestoinnit auttavat elinkeinotoiminnan mahdollisuuksia ja sitä kautta uusien työpaikkojen syntyä. Savonrataa ja Järvi-Suomen ratahanketta tulee voimakkaasti ajaa kaikilla mahdollisilla vaikutuskeinoilla.

Suomen EU-kansanäänestyksessä kansa päätti liittymisen puolesta kuitenkin selvällä enemmistöllä. Piirikokous on sitä mieltä, että kansan enemmistön ratkaisua on kunnioitettava ja eduskunnan tulee viipymättä hyväksyä jäsenyys. Naapurivaltioiden päätöksiin sitoutuminen merkitsisi mitä suurinta päättämättömyyttä ja kansan enemmistön tahdon mitätöimistä, sekä kansainvälisen uskottavuutemme romahtamista. EU-jäsenyyden tuomat mahdollisuudet ja hyödyt tulee käyttää koko kansan eduksi, riippumatta siitä mitä mieltä kansanäänestyksessä oltiin.

Mikkelin Sos.dem.Piiri ry

SYYSPIIRIKOKOUKSEN 6.11.1994 henkilövalinnat

Piirihallitus:

Tapio Mikkonen	x	Savonlinna
Eino Törrönen	x	Pieksämäki
Kielo Väisänen	x	Virtasalmi
Seppo Männynsalo	x	Enonkoski
Viljo Lyytikäinen	x	Rautasalmi
Niilo Sihvonen	x	Mäntyharju
Jukka Lehto		Heinola
Pekka Tapanainen	vpj	Savonlinna
Jukka Nurminen		Sysmä
Markku Turkia	pj	Mikkeli
Sini Silvan		Puumala
Elvi Silvennoinen		Mikkeli mlk
Pauli Ollikainen		Kangasniemi

x) nyt valittu

Kansanedustajachdokkaat nimettiin jäsenäänestyksen tuloksen mukaan. Ei tehty muutoksia.

Ossi Roininen

7.11.1994

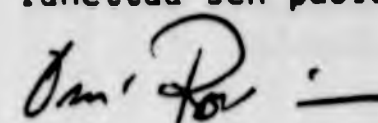
**SDP
KYMI**

Kotkankatu 7
48100 KOTKA
Puh. (952) 606 112, 606 113
Fax. (952) 606 113

PUOLUEHALLITUS

TIEDOKSI

Kymenläänin Sos.dem. Piiri ry:n piirihallitus on hyväksynyt oheisen kannanoton 2.11.-94 pitämässään kokouksessa ja päätti samalla lähettää sen puoluehallituksen tiedoksi.

Ossi Roininen
toiminnanjohtaja

JARMO VESA, JARI SAARINEN, VESA SALMINEN

15.10.94
KANNANOTTO

KOULUTUS- ja TYÖLLISYYSTYÖRYHMÄ

TYÖTTÖMYYS VÄHENEE VAIN KASVUN KAUTTA

Työttömyyttä ei voi pysyvästi alentaa tukipolitiikalla. Elinkeino- ja työllistämistuilla on pikemminkin taipumus vääristää työmarkkinoita. Yksi tuettu työpaikka toisaalla vie asiakkaat yhdeltä ilman tukea toimivalta työpaikalta.

Elinkeinoelämän tuet pitää järkeistää. Käytännössä vaikea, muttei mahdoton tehtävä. Budjettikysymys (valtion).

Ainoa kestävä tapa vähentää työttömyyttä on saada Suomen kansantalous voimakkaaseen kasvuun. EU-jäsenyys on paras yksittäinen tae kasvun vauhdittamiseen, koska suomalainen avoin talous tarvitsee avoimet vientimarkkinat ja ulkomaisten sijoittajien luottamuksen. Suomen talous ei nouse pelkästään suomalaisten rahoilla.

Valtion velkaantuminen on pantava kuriin, jotta sijoittajien luottamus mene sitä kautta. Sijoittajat on saatava uskomaan, että suomalaiset haluavat ja pystyvät hoitamaan itse omat asiansa kuntoon. Muussa tapauksessa työttömyys lisääntyy markan heikkenemisen, korkeiden korkojen ja huonon talouskehityksen seurauksena.

TYÖTTÖMYYSKORVAUKSET

Työttömyysturvan tarpeellisuus on todella tullut selväksi. Rahaa on tähän käytetty vuodessa yli 20 miljardia markkaa, mutta ansiosidonnainen turva on pelastanut lukuisia perheitä taloudelliselta katastrofilta. Moni palkansaaja on mitoittanut velkansa työansioden mukaan.

Nyt kuitenkin yhä useampi on putoamassa tai pudonnut ansiosidonnaisen turvan piiristä, koska 500 päivän raja on tullut täyteen. Jotkut ovat pelastautuneet työllistämistöllä, mutta kuuden kuukauden (ensi vuonna yhden vuoden ?) työjakson jälkeen on ollut palaaminen ehkä entistä selvästikin huonommalle päivärahasolalle.

Ihmiset eivät enää ole turvassa ansioturvaverkossa eikä yhteiskunnalla ole pitkän päälle varaa nykyisen tasoiseen työttömyysturvaan nykyisillä työttömyysmäärillä.

Työttömyysturva on vain ensiapua. Se ei saisi olla eikä siitä saisi muodostua pysyvä tilanne.

Työttömyysmenoja pitää vähentää työttömyyttä vähentämällä, ei päivärahaa alentamalla tms.

Eri tukimuotojen hyötyajattelumalli ja siihen johtaneet erot eri tukijärjestelmien välillä on poistettava.

Säädösviidakko on raivattava kertakaikkiaan niin, ettei minkään korvauksen menetys "estä" vastaanottamasta lyhytaikaistakin työtä.

Työllistymisestä on tehtävä yksinkertaisesti toteutettava ja taloudellisesti motivoitava vaihtoehtotyöttömyydelle. Päivänkin työllistyminen pitäisi voida hyödyntää helposti.

Perusturva on taattava ilman turhia koukeroita. Perusjärjestelmä on selkiytettävä ja tukijärjestelmä yksinkertaistettava.

Sovitellun päivärahan maksatusjärjestelmä on työttömän kannalta epäedullinen ja se saattaa vähentää halukkuutta lyhytkestoiseen työhön.

UE:n valkoisen kirjan sanoin Suomen pitää entistä enemmän panostaa aktiiviseen työllistämispolitiikkaan. Ihmisiä pitää kannustaa työntekoon, yrittämiseen ja koulutukseen, mutta samalla pitää varoa tukipolitiikan vääristymistä.

On luotava uusia, pysyviä työpaikkoja tervettä järkeä käyttäen ja katsoen riittävän pitkälle tulevaisuuteen.

Yrittäjille on kehitettävä (näyttää olevankin kehitteillä) järkevän perusturvan antava järjestelmä konkurssin yms. varalle. Siis perusturvajärjestelmä; ei siirretä yrittäjäriskeä pois yrittäjiltä.

Työllisyydenhoitokeinonäytettytyöllistämistukijärjestelmä on jäykkä ja monimutkainen. Sitä on syytä yksinkertaistaa.

On tutkittava kansalaispalkka-ajatus ja negatiivisen verotuksen malli, niiden toimivuus ja kustannusvaikutukset.

OPISKELU EI SAA MUODOSTUA TALOUDELLISESTI KESTAMATTOMAKSI

Nykyjärjestelmä synnyttää tilanteita, joissa opiskelu voi muodostua yksittäiselle henkilölle taloudellisesti kestäväksi hänen pudotessaan opintotukijärjestelmän ulkopuolelle. Kysymys on entistä korostuneempi sen takia, että opiskelu usein aiheuttaa myös sen että oikeutta työttömyysturvaan ei opiskeluajalta synny.

Työvoimaviranomaisten hankkimassa työvoimakoulutuksessa opiskelevien opiskeluaikainen toimeentulo voi olla turvattu hyvin eritasoisesti sen mukaan sovelletaanko asianomaiseen työmarkkinatukea vai koulutustukea. Myös koulutustuki voi olla erisuuruinen. (pohjalla peruspäiväraha tai ansioon suhteutettu päiväraha).

Nykyisellään yli kuukauden kestävä työvoimakoulutus nolaa työttömyyden kertymän, mikä aiheuttaa sen, että mahdollisuutta tukityöllistymiseen ei välittömästi ole.

Työn ja koulutuksen vuorottelu pitää saada mahdolliseksi nykyistä helpommin.

Aikuis-, jatko- ja täydennyskoulutus pitää suunnitella paremmin. Pääallekkäisyydet ja oppilaitosten taloudellinen kilpailu pitää poistaa.

NUORILLE TAATTAVA KOULUTUSPAIKKA

Kaikille peruskoulun päättävälle nuorille on pystyttävä takaamaan opiskelupaikka.

Opiskelijoiden taloudellista asemaa on parannettava niin, että opiskelu on taloudellisestikin järkevämpää kuin työttömäksi jääminen.

Oppisopimuskoulutuksen kehittämistä ei tule unohtaa. Oppisopimuskoulutuksella turvataan käden taitojen siirtymisen vanhemmilta ammattimiehiltä nuorille. Oppisopimuskoulutus on hyvin käytännönläheinen ja motivoiva koulutusmuoto, joka usein johtaa nuoren työllistymiseen välittömästi koulutuksen päätyttyä.

TYÖN JAKAMINEN ON MAHDOLLISTA

Moni työ ei ole jaettavissa. On kuitenkin esimerkkejä onnistuneista kokeiluista, joissa esim. työaikaa on lyhennetty kahdeksasta tunnista kuuteen, työtä ryhdytty tekemään kahdessa vuorossa ja otettu uusia työntekijöitä jopa niin, että tuottavuuden kasvun ansiosta palkkataso on säilynyt lähes entisellään. Kallit koneet on saatu tehokkaampaan käyttöön. Onnistumisen edellytyksenä on tietysti yrityksen tuotteiden riittävä kysyntä.

Sapattivapaaajärjestelyillä ja muilla työntekijälähtöisillä joustomalleilla voidaan periaatteessa työllistää uusia ihmisiä. Ajatus on kokeilemisen arvoinen, kunhan järjestely ei maksa liikaa; esim. Tanskan mallin pohjalta yli kymmenen vuoden työsuhteen jälkeen oikeus 6...12 kuukauden vapaaseen työttömyyskorvausta vastaavalla tulotasolla edellyttäen, että työnantaja palkkaa tilalle työttömän työnhakijan.

Ylitöiden huima lisääntyminen on ollut tyypillistä viime aikoina, koska työnantajat eivät ole uskaltaneet palkata uutta henkilöstöä. Seurauksena henkilöstön yllirasittuminen ja sairastuminen, varsinkin, kun useilla työpaikoilla henkilöstö ei uskalla pitää sairauslomaa työpaikan menettämisen pelossa.

Yrittäjien asenne pitää saada muuttumaan niin, että uutta henkilöstöä uskalletaan palkata. Tämä ei vaadi lakimuutoksia. Työnteijästä pääsee kyllä eroon, jos työtä ei ole.

Tavoitteena on oltava ylityömäärän pudottaminen hävintään puoleen nykyisestä tasosta.

Kolmivuorotyössä on mahdollista, jos on halua, siirtyä 6-vuororajestelmään. Siirtymisen voisi tehdä ansiotason putoamatta samoin periaattein kuin aikoinaan siirryttiin nykyiseen järjestelmään.

VANHAT ELÄKKEELLE JA NUORET TÖIHIN

Työttömyyseläkkeen ikäraja on alennettava.

Nyt on tehty juuri päinvastoin. Työttömyyseläkeikäraja on nostettu 60 vuoteen.

Osa-aikatyö ja osa-aikaeläke on yhteensovitettava järkevästi niin, että halukkaat voivat siirtyä osa-aikatyöhön tulotason putoamatta liikaa. Näin vältetään sosiaaliavustustyyppisten menojen kasvu.

Periaatteessa eläkeikäraja pitää alentaa ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymistä helpottaa. Nykyisin on tehty tässäkin asiassa juuri päinvastoin.

Ongelma tulee tietysti olemaan se, että yhä pienempi työssä käyvien ihmisten joukko maksaa yhä useampien toimeentulon.

Eläkkeiden rahoituksesta on olemassa hyvin erilaisia ennusteita. Jotkut puhuvat eläkepommista, toiset esittävät laskelmia, joiden mukaan mitään ongelmia ei tule.

VEROT LISAAVAT TYÖTTÖMYYYTTÄ

Tulovero, työnantajamaksut ja arvonlisävero estävät työllistymistä iskenmällä verokillaa työn teettäjän ja työn tekijän väliin.

Riittävän suuri verokilla johtaa hulluihin tilanteisiin. Esim. varatuomarin kannattaa itse maalata talonsa ja maalarin laatia kauppakirjansa, koska toisella teettäminen tulisi moninkertaisesti kalliimmaksi. Tämä on ikuinen epäkohta meillä, huippukorkean tuloverotuksen luvatussa maassa.

Työnantajamaksuja voidaan alentaa. Esityksiä on tehtykin. Ongelmaksi muodostuu se, millä maksujen alennukset korvataan vai korvataanko millään?

Verojen ja työnantajamaksujen alentamisella on työllistävä vaikutus, joten vähitellen markkamääräiset maksukertymät tulevat jopa kasvamaan. Useat talousasiantuntijat ovat näin puhuneet ja tätä esittäneet, mutta meillä on tehty lyhytnäköisesti juuri päinvastoin - tässäkin asiassa.

Työnantajamaksut on sidottava yrityksen liikevaihtoon, ei maksettuihin palkkoihin, kuten nyt tehdään. Tämä muutos tulee varmasti lisäämään varsinkin pienten ja keskisuurten, työvoimavaltaiten yritysten työllistämishalukkuutta. Suurteollisuus vastustanee.

TARKEINTA ON USKO PAREMPAAN TULEVAISUUTEEN

Työttömyys vähenee, kun ihmiset yhdessä uskovat tulevaisuuteen, siihen, että kannattaa rakentaa, kuluttaa, investoida, kehittää, tuottaa, yrittää ja palkata ihmisiä tuottavaan työhön.

Ilman uskoa ei tapahdu muutosta eikä kehitystä.

Kuka olisi uskonut kymmenen vuotta sitten esim. itänaapurimme muutoksia ja niiden seurauksia vientikaupallemme, tai vaikka sitä, että kännykkä on parhaita vientituotteitamme?

A coming of age as a shadow is lifted

Hugh Carnegie assesses the impact of the country's significant decision last month to vote in favour of joining the European Union

On October 16, as the first snows of the long Nordic winter fell across much of the country, Finland accepted the most important change in the political alignment of the nation since it achieved independence from Russia in 1917 when the electorate voted in favour of joining the European Union.

The referendum result - acceptance of membership by a margin of 56.9 per cent to 43.1 per cent - was decisive without being overwhelming. There was little sense of drama on the day and no jubilation when the outcome was announced. Indeed, there was considerable disquiet over the way the issue had divided the country between the more urbanised south, which voted heavily Yes, and the rural, remote central and northern regions, which voted No.

But the decision was welcomed with satisfaction and relief by the vast majority of Finland's political establishment, the leaders of industry and the trade unions and the nation's media.

After Finland's uncomfortable neutrality in the shadow of the Soviet Union since the second world war and the hardest recession since the 1930s, stepping into the EU fold is regarded by its supporters as a vital step towards long-term strategic and economic stability. "It is a coming of age for Finland," declared Mr Paavo Lipponen, leader of the opposition Social Democratic party and, if the opinion polls are right, the man who will be prime minister after the general election next March.

For the European Union, too, Finland's entry will be a significant moment. The EU will

acquire its first direct frontier with Russia in the form of the 1,270km-long Finnish-Russian border. EU territory will extend for the first time into the Arctic Circle, taking in expansive forestry resources - which will be even greater if Sweden and Norway also join.

Some uncertainties persist which contributed to the subdued mood after the referendum. Finland will be deeply disappointed if its Nordic neighbours, with which it worked closely as they all pursued their EU applications last year, vote against membership in the Swedish and Norwegian referendums on November 13 and 28 respectively.

Opponents of membership also mounted a tenacious filibuster to postpone this week's scheduled parliamentary vote needed to confirm accession until after Sweden's referendum in the hope that a Swedish No might swing enough MPs to form a blocking one-third minority. But if the government wins, as expected, Finland will join Austria as a new member of the EU on January 1 next year.

What will membership mean for Finland?

In economic terms, there are some immediate difficulties which, again, were part of the reason why the country reacted coolly to its decision. Above all, joining the EU is set to trigger a fall in incomes of up to 45 per cent over the next few years for Finland's influential farmers. Helsinki has long subsidised agriculture at levels well above those provided by the EU, partly to ensure the continued population of rural areas and partly as a political pay-off for support from rural communities.

But under the terms of its accession agreement, Finland must adjust immediately to the farm price regime of the common agricultural policy. Brussels rejected Helsinki's demand that the whole country be treated as a special case for subsidies because of its harsh climate. A national package of transitional supports has been outlined, but its cost, on top of Finland's "membership fee" will add FM10bn to government spending next year, deepening the budget deficit.

As a member already of the European Economic Area agreement, Finland will not achieve any significant immediate economic benefit from membership, apart from the removal of customs barriers with the EU. But the strong belief in government and industry is that membership of the EU will serve to underpin Finland's economy just as it is pulling out of a severe recession. Between 1990 and 1993, the economy shrank by some 15 per cent following the collapse of the Soviet Union (with which Finland enjoyed lucrative trade ties), the impact of the international recession and the collapse of a credit boom at home. Unemployment neared 20 per cent of the workforce.

An export-led recovery is now under way, producing growth this year of some 4 per cent and probably more than 5 per cent in 1995. The hope is that EU membership will help foster confidence in the economy both at home and abroad, ease long-term interest rates which presently stand at around 10 per cent and generate a much-needed revival of investment and consumption.

On the strategic front, joining the EU is of great signifi-

cance for Finland, which was ruled for centuries by Sweden and then by Czarist Russia. Finland's 77 years of independence have been marked first by conflict and subsequently by cold war tensions.

Finland fought several bloody wars to preserve its independence, first a battle against the nascent Soviet Union complicated by a simultaneous virtual civil war and then, during the second world war, an awkward struggle initially against Moscow and then against Nazi Germany. In the post-war period, Helsinki adopted a neutral stance in which it maintained a delicate balance between its capitalist economic and instinctive cultural ties to the west and its pragmatic political and trading ties with the Soviets.

Now, Finland is taking advantage of the changed circumstances brought about by the disappearance of the Soviet Union to move firmly into the west's political and strategic orbit as an insurance policy against future threats from Russia. "No one can say Russia is a country of stability today. There is a certain hazard in

Helsinki, capital of Finland, which will